MONITOR SPÓŁDZIELCZY

ORGAN CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

WARSZAWA, 31 sierpnia 1950 r. **Nr 13** Poz. 93—98

TREŚĆ NUMERU:

93.

ODEZWA CENTRALNEGO KOMITETU OBCHODU DNIA SPÓŁDZIELCZOŚCI.

Obywatele! Spółdzielcy!

W dniu 10 września spółdzielcy całego świata obchodzą uroczyście Międzynarodowy Dzień Spółdzielczości. Jest to dzień podsumowania osiągnięć spółdzielczości, dzień mobilizacji jej sił do dalszej walki o osiągnięcie celów, wspólnych dla mas pracujących na całym świecie — do walki o trwały pokój, o zniesienie wszelkiego wyzysku, o sprawiedliwość społeczną.

Spółdzielczość polska jest ważnym elementem w gospodarce Państwa Ludowego, w budowie podstaw socjalizmu w naszym kraju. Przed spółdzielczością polską stoją dziś doniosłe zadania, nakreślone przez Plan Sześcioletni: podniesienie dobrobytu mas pracujących miast i wsi, zacieśnienie spójni, łączącej robotnicze miasto ze wsią, kroczącą do socjalizmu, masowy rozwój spółdzielczości produkcyjnej, uspołecznienie gospodarki drobnotowarowej, ostateczne usunięcie, przy ścisłym współdziałaniu z handlem państwowym, elementów kapitalistycznych z handlu.

Aby wykonać te zadania koniecznym jest włączenie się wszystkich członków i pracowników spółdzielni do walki o przedterminowe wykonanie planu na rok 1950, o wzrost dyscypliny pracy, o spotęgowanie ruchu współzawodnictwa, o podwyższenie jakości produkcji, o podniesienie poziomu handlu uspołecznionego.

Wzywamy wszystkich pracowników, aby dotrzymali kroku przodującym górnikom, hutnikom, włókniarzom, robotnikom budowlanym, w szlachetnym dziele budowy Polski Socjalistycznej.

Wzywamy członków samorządu spółdzielczego, aby czynnie współdziałali z kierownictwem nad wykrywaniem i usuwaniem błędów, nad zwalczaniem marnotrawstwa, biurokratyzmu i szkodnictwa, nad usprawnieniem pracy placówek spółdzielczych dla szybkiego i pełniejszego rozwoju spółdzielczości, dla przyśpieszenia marszu ku socjalizmowi.

Członkowie i pracownicy spółdzielni powinni w swej pracy kierować się nauką marksizmu-leninizmu, wcielając ją w życie nieugięcie i konkretnie, powinni wykorzystywać doświadczenia przodującej spółdzielczości Związku Radzieckiego.

Tegoroczny Dzień Spółdzielczości przypadł w okresie wzmożenia zbrodniczej akcji imperialistów anglosaskich, zmierzającej do wywołania nowej wojny światowej, wojny przeciwko Związkowi Radzieckiemu, przeciwko Polsce i krajom Demokracji Ludowej.

Imperialiści amerykańscy rozpętali wojnę na Korei, która miała być ich pierwszym łupem. Ale bohaterski lud koreański pokrzyżował plany agresorów i wypiera ich zwycięsko z ojczystej ziemi.

Miliony spółdzielców biorą czynny udział w akcji obrony pokoju. Wzywamy ich, aby powitali Międzynarodowy Dzień Spółdzielczości zwiększeniem nasilenia walki o pokój, wzmożeniem wysiłku w pracy zawodowej i społecznej, podjęciem nowych zobowiązań produkcyjnych, zacieśnieniem przyjaźni

ze Związkiem Radzieckim i krajami Demokracji Ludowej.

W ten sposób uzyskamy przyśpieszenie rozwoju gospodarczego i kulturalnego Polski Ludowej, zwiększenie jej obronności, umocnienie wielkiego obozu walki o pokój i postęp ludzkości.

W dniu 10 września spółdzielcy polscy łączą się ze spółdzielcami radzieckimi, ze spółdzielcami krajów Demokracji Ludowej, z postępowymi spółdzielcami krajów kapitalistycznych, ze wszystkimi ludźmi szczerze pragnącymi utrwalenia pokoju, bez różnicy ras, narodowości, przekonań politycznych, wyznania religijnego — w światowym obozie pokoju, skupionym wokół potężnego Związku Radzieckiego i Wielkiego Chorążego Pokoju, Józefa Stalina.

Niech każdy spółdzielca stanie się czynnym bojownikiem o pokój i postęp ludzkości.

Niech każdy spółdzielca stanie się świadomym. aktywnym budowniczym Planu Sześcioletniego, planu budowy podstaw socjalizmu w Polsce.

Niech żyje Międzynarodowy Dzień Spółdzielczości!

Niech żyje międzynarodowa solidarność mas pracujących!

Niech żyje Światowy Front Walki o Pokój!

Niech żyje Plan Sześcioletni!

Niech żyje Polska Ludowa!

Niech żyje Prezydent Bolesław Bierut!

94.

UCHWAŁA RADY MINISTRÓW

z dnia 26 lipca 1950 r.

zmieniająca uchwałę Rady Ministrów z dnia 5 maja 1950 r. w przedmiocie określenia przypadków usprawiedliwiających nieobecność w pracy oraz warunków i trybu usprawiedliwienia nieobecności.

(Monitor Polski Nr A-86 z dn. 3 sierpnia 1950 r.)

Na podstawie art. 3 i art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 19 kwietnia 1950 r. o zabezpieczeniu socjalistycznej dyscypliny pracy (Dz. U. R. P. Nr 20, poz. 168) Rada Ministrów uchwala:

1. W uchwale Rady Ministrów z dnia 5 maja 1950 r. w przedmiocie określenia przypadków usprawiedliwiających nieobecność w pracy oraz warunków i trybu usprawiedliwienia nieobecności (Monitor Polski Nr A-51 ,poz. 584 i Nr A-62, poz. 719) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 15 dodaje się nowy ust. 3 w brzmieniu:

„3. Kierownik zakładu pracy powinien na okres swej czasowej nieobecności wyznaczyć zastępcę. O ile nieobecność ta trwać ma dłużej niż miesiąc, wyznaczenie zastępcy kierownika następuje za zgodą władzy nadrzędnej“.,

2) § 16 otrzymuje nowy ust. 2 w brzmieniu:

„2. W przypadku, gdy zakład pracy zatrudniający poniżej 500 pracowników posiada oddziały lub wydziały rozmieszczone w takiej odległości, że sprawowanie przez jedną osobę funkcji kierownika zakładu pracy w rozumieniu ustawy jest poważnie utrudnione, władza nadrzędna nad zakładem pracy może ustanowić kierownikiem zakładu pracy w rozumieniu ustawy kierownika (ów) oddziału lub wydziału tego zakładu“.,

3) dotychczasowy ust. 2 § 16 otrzymuje oznaczenie „3“.

2. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim.

95.

UCHWAŁA ZARZADU CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 1 sierpnia 1950 r.

w sprawie nadania uprawnień rewizyjnych.

Na podstawie §§ 4, 7 i 8 instrukcji CZS z dnia 4 listopada 1948 r. o nadawaniu uprawnień rewizyjnych i kwalifikowaniu rewidentów (Monitor Spółdzieczy Nr 10-11/1948, poz. 69) Zarząd CZS na wniosek Komisji Egzaminacyjnej CZS postanawia:

a) nadać uprawnienia rewizyjne 16 rewidentom, wymienionym na liście Nr 14, stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały,

b) uchwała niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Spółdzielczym,

c) wykonanie uchwały powierza się Wydziałowi Rewizyjnemu.

Załącznik.

LISTA NR 14 REWIDENTÓW, KTÓRYM UCHWAŁĄ ZARZĄDU CZS Z DNIA 1 SIERPNIA 1950 R. NADANO UPRAWNIENIA REWIZYJNE.

Centrala Rzemieślnicza, Centrala Spółdzielczo- Państwowa.

1. Basza Bronisław
2. Cichy Kazimierz
3. Cukrowski Tadeusz
4. Dłużniewski Alfons
5. Gajda Zenon
6. Marek Józef
7. Morawiec Józef
8. Paciura Eugeniusz
9. Pas Józef
10. Pawlak Czesław
11. Pączkowski Aleksy
12. Schima Czesław
13. Słaboszewski Antoni
14. Supiński Tadeusz
15. Wójcik Mieczysław
16. Zochniak Eugeniusz.

96.

KOMUNIKAT BIURA PRAWNEGO CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 27 lipca 1950 r.

w sprawie opodatkowania wynagrodzenia za prowadzenie rachunkowości Kasy Zapomogowo-Oszczędnościowej.

Wobec wątpliwości, jakie nasuwają przepisy, dotyczące sprawy, wymienionej w nagłówku, — Ministerstwo Handlu Wewnętrznego, Departament Organizacyjny pismem z dnia 12 lipca 1950 r. Nr O-VIII-El-1300/up/50, wyjaśnia co następuje:

„W związku z wątpliwościami co do opodatkowania wynagrodzenia wypłacanego pracownikowi za prowadzenie poza zwykłymi obowiązkami służbowymi Kasy Zapomogowo - Oszczędnościowej — Ministerstwo wyjaśnia, że wynagrodzenie to jest drugim wynagrodzeniem otrzymanym od tego samego płatnika, wobec czego, zgodnie z art. 9 ust. 6 ustawy z dn. 4.II.1949 r. o podatku od wynagrodzeń (Dz. U. R. P. Nr 7, poz. 41) — płatnik obowiązany jest z wynagrodzenia odnośnego pracownika obliczyć i potrącić podatek, przyjmując za podstawę obliczenia łączną sumę wszystkich wynagrodzeń otrzymanych w okresie wypłaty."

97.

KOMUNIKAT WYDZIAŁU PREZYDIALNEGO CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 3 sierpnia 1950 r.

w sprawie rozszerzenia zakresu ubezpieczenia od rabunku gotówki w transporcie, pochodzącej z utargów dziennych w sklepach.

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych w celu uproszczenia ubezpieczeń rozszerzył zakres ubezpieczenia gotówki w transporcie, pochodzącej z utargów dziennych na lokale sklepowe.

W związku z tym odpowiedzialność PZUW z tytułu ubezpieczenia od rabunku gotówki w transporcie, pochodzącej z utargów dziennych w sklepach, obejmuje w granicach tej samej sumy ubezpieczenia zarówno wypadki rabunku w transporcie, jak i wypadki kradzieży z włamaniem i rabunku w lokalach sklepowych oraz w lokalu stanowiącym siedzibę spółdzielni i jej biur dzielnicowych (rejonowych).

Pomimo wprowadzenia rozszerzenia odpowiedzialności na lokale sklepowe zachowuje się obowiązującą dotychczas zasadę niepodawania adresów sklepów ani też ich ilości.

Odpowiedzialność PZUW za poszczególne wypadki kradzieży z włamaniem w lokalach ogranicza się:

a) gdy gotówka przechowywana jest pod zwykłym zamknięciem do zł 1.000.000,

b) gdy gotówka przechowywana jest w kasetce wmurowej do zł 5.000.000,

c) przy sumach powyżej zł 5.000.000, obowiązuje przechowywanie w kasach ogniotrwałych względnie w skarbcach.

Za poszczególne wypadki rabunku gotówki w lokalach biurowych lub sklepowych PZUW odpowiada:

a) gdy nie ma dozoru uzbrojonego	do zł 10.000.000
b) przy jednoosobowym dozorze uzbrojonym w broń palną	„ „ 20.000.000
c) przy dwuosobowym dozorze uzbrojonym w broń palną	ponad „ 20.000.000

Rozszerzenie odpowiedzialności na wypadki kradzieży z włamaniem i rabunku w lokalach sklepowych obowiązuje z dniem 1.VII.50 r. i od tegoż terminu do ubezpieczeń gotówki w transporcie pochodzącej z utargów dziennych, zawartych przez spółdzielnie z rozszerzeniem odpowiedzialności na lokal stanowiący siedzibę spółdzielni i jej lokale dzielnicowe (rejonowe), automatycznie włącza się ryzyko kradzieży z włamaniem i rabunku w lokalach sklepowych.

Natomiast ubezpieczenia gotówki zawarte w poszczególnych sklepach za osobnymi umowami, zostaną unieważnione ze zwrotem składki pro rata temporis.

Wobec tego, że ubezpieczenie gotówki w transporcie pochodzącej z utargów dziennych z rozszerzeniem odpowiedzialności na lokale sklepowe jest dla ubezpieczających b. korzystne, wszystkie spółdzielnie, które zawarły ubezpieczenie od rabunku gotówki w transporcie, pochodzącej z utargów dziennych w sklepach, bez rozszerzenia odpowiedzialności na lokale spółdzielni, powinny zwrócić się do Powsz. Zakł. Ubezp. Wzajemnych o włączenie do tegoż ubezpieczenia ryzyka kradzieży z włamaniem i rabunku gotówki w sklepach i o unieważnienie ubezpieczeń gotówki w poszczególnych sklepach, zgłoszonych za osobnymi umowami.

Jednocześnie przypomina się, że w wykonaniu warunków tego rodzaju ubezpieczenia spółdzielnia obowiązana jest wyprowadzać za każdy miesiąc przeciętną sumę utargów wszystkich sklepów, dzieląc sumę utargów za cały miesiąc przez ilość dni handlowych i po zakończeniu okresu ubezpieczenia wszystkie miesięczne przeciętne podać PZUW celem ostatecznego naliczenia należnej składki.

Ubezpieczenie zawarte wg nowych warunków daje ubezpieczającemu racjonalniejsze zabezpieczenie przy równoczesnym uproszczeniu manipulacyjnym i obniżce składki.

Zasady i warunki ubezpieczenia gotówki w transporcie, pochodzącej z utargów dziennych w sklepach, szczegółowo zostały omówione w „Monitorze Spółdzielczym" Nr 6 z dnia 10.4.50 r.

98.

KOMUNIKAT WYDZIAŁU PREZYDIALNEGO CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 10 sierpnia 1950 r.

w sprawie ubezpieczenia ruchomości domowych (dla pracowników zatrudnionych w spółdzielczości)

PZUW, chcąc światu pracy umożliwić ubezpieczenie mienia ruchomego przed skutkami nieprzewidzianych wypadków losowych na warunkach jak najkorzystniejszych, wprowadził nowy system kombinowanego ubezpieczenia ruchomości domowych od ognia, kradzieży z włamaniem i rabunku.

Ubezpieczenie to ma na celu udzielenie maksymalnej ochrony ubezpieczeniowej jak najszerszym rzeszom ludzi pracy.

Przedmiotem ubezpieczenia są wszystkie znajdujące się w mieszkaniu ruchomości domowe, należące do ubezpieczającego, mieszkającej z nim rodziny i pracowników domowych, a mianowicie: meble, urządzenia mieszkania, odzież, zapasy żywności, opał oraz wszystkie przedmioty gospodarstwa domowego i osobistego użytku z włączeniem biżuterii, dzieł sztuki i gotówki.

Z tytułu ubezpieczenia od ognia, PZUW odpowiada za szkodę powstałą wskutek pożaru, uderzenia pioruna i wybuchu gazu świetlnego, chociażby gaz ten służył do innych celów niż oświetlenie, a także za szkodę powstałą wskutek wybuchu urządzeń do ogrzewania oraz palników światła.

Powsz. Zakł. Ubezp. Wzajemnych odpowiada również za szkody wyrządzone w ubezpieczonych przedmiotach przez akcję ratowniczą oraz za zaginięcie ubezpieczonych rzeczy w czasie pożaru.

Przy ubezpieczeniu od kradzieży z włamaniem i rabunku, PZUW odpowiada za szkodę powstałą wskutek tego, że przez dokonaną lub usiłowaną kradzież lub rabunek ubezpieczone przedmioty zostały utracone, zniszczone lub uszkodzone, oraz za szkody powstałe wskutek uszkodzenia lokalu podczas włamania (ścian, podłogi, drzwi, okien i zamków) z wyłączeniem szyb.

W odniesieniu do przedmiotów niżej wymienionych, świadczenie PZUW za każdą szkodę powstałą wskutek kradzieży z włamaniem lub rabunku w lokalu, jest ograniczone do norm określonych procentowo od ogólnej sumy ubezpieczenia. Pod względem wysokości tych norm są przewidziane 3 typy ubezpieczenia: A, B i C, w których normy granic świadczenia PZUW przedstawiają się następująco:

	Typy A	Typy B	Typy C
	Świadczenie w stosunku do sumy ubezpieczenia	Zakładu	
a) za futra i przedmioty futrzane, aparaty fotograf., radiowe, maszyny do pisania oraz b) za instrumenty i przybory lekarskie i dentystyczne z wyłączeniem przedmiotów ze srebra, złota i platyny łącznie do	25%	40%	60%
z czego przy typie C za przedmioty wymienione w punkcie a) najwyżej	—	—	25%
c) za obrazy, dzieła sztuki oraz za przedmioty ze srebra, złota i platyny, biżuterię i zegarki do	10%	10%	10%
z ograniczeniem za poszczególny przedmiot z grupy c) do zł. 60.000.—			
d) za zapasy żywności, napojów i materiałów opałowych w piwnicy domowej i spiżarni poza mieszkaniem oraz za bieliznę we wspólnej pralni domowej i na wspólnym strychu do	10%	10%	10%
e) za gotówkę, papiery wartościowe oraz zbiory znaczków pocztowych i monet na pierwsze ryzyko	1%	1%	1%
f) za uszkodzenie lokalu wskutek włamania (ścian, podłogi, drzwi, okien i zamków) z wyłączeniem szyb na pierwsze ryzyko	2%	2%	2%

Za szkody objęte ubezpieczeniem ogniowym, ograniczenie świadczenia PZUW stosuje się tylko w odniesieniu do przedmiotów podanych wyżej w pozycjach c), d) i e) i do wysokości ustalonych dla nich norm.

Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać w zasadzie rzeczywistej wartości wszystkich ruchomości domowych wraz z meblami, w wypadku bowiem niedoubezpieczenia ewentualne odszkodowanie zostanie ustalone w granicach podanych wyżej norm, z proporcji, w której odszkodowanie tak będzie miało się do szkody jak suma ubezpieczenia do sumy wartości ruchomości w chwili zajścia wypadku.

Obliczenie odszkodowania z proporcji nie ma zastosowania do gotówki, papierów wartościowych, zbiorów znaczków pocztowych oraz do szkód spowodowanych uszkodzeniem lokalu, które są objęte ubezpieczeniem na pierwsze ryzyko w granicach norm wyżej podanych w pozycjach e) i f).

Zaznacza się, że przy ubezpieczeniu ruchomości domowych PZUW nie wymaga specjalnych zabezpieczeń lokalu, jedynie drzwi wejściowe powinny być zamykane na mocny zamek.

Opłaty za ubezpieczenie ruchomości od ognia, kradzieży i rabunku, według wyżej podanego systemu t.zw. „kombinowanego“, wynoszą:

przy zastosowaniu typu ubezp. A — 2 ‰ w stos. rocznym
„ „ „ „ B — 3 ‰ „ „ „
„ „ „ „ B — 2,5‰ „ „ „

System kombinowany nie ma zastosowania do ubezpieczenia ruchomości domowych w gospodarstwach rolnych, natomiast mogą być ubezpieczone wg tego systemu ruchomości domowe na wsi, należące do urzędników, nauczycieli, lekarzy itp.

Stopy składek za ubezpieczenie „kombinowane“ ruchomości domowych, Powsz. Zakł. Ubezp. Wzajemnych skalkulował bardzo nisko, biorąc pod uwagę, że ubezpieczenie obejmie w szerokim zakresie ludzi pracy.

Składka ubezpieczeniowa jest płatna w zasadzie z góry, może być jednak rozłożona na 6 rat dla członków Związków Zawodowych za poręczeniem Związku.

O dalsze informacje należy zwracać się do Inspektoratów Powiatowych PZUW.

PRZEGLĄD USTAWODAWSTWA OGÓLNEGO

W Dzienniku Ustaw R. P. Nr 27 z dnia 5 lipca 1950 r.

Podatek gruntowy.

poz. 250: Ustawa z dnia 28 czerwca 1950 r. o podatku gruntowym.

W myśl powyższej ustawy podatkowi gruntowemu podlegają gospodarstwa rolne, przy czym za gospodarstwo rolne uważa się ogólny obszar gruntów, położonych w jednej gminie, które bądź należą do jednej osoby fizycznej lub prawnej, bądź też — do członków najbliższej rodziny, lub do dwóch lub więcej osób fizycznych czy prawnych, a są objęte wspólną ich gospodarką. Za wspólną gospodarkę uważa się gospodarkę rolną, prowadzoną przy wspólnym użytkowaniu zabudowań gospodarczych, bądź inwentarza żywego lub martwego, której potrzeby są zaspakajane z przychodów, osiąganych z wspólnie użytkowanego obszaru gruntów.

Obowiązek podatkowy ciąży na posiadających gospodarstwa rolne osobach fizycznych lub prawnych oraz na spadkach nie objętych. Posiadaczami gospodarstwa rolnego są zarówno ci, którzy posiadają tytuł własności, jak i ci, którzy nie posiadając tytułu własności użytkują gospodarstwo jak właściciele.

Minister Finansów może w poszczególnych przypadkach przenieść w drodze rozporządzenia obowiązek podatkowy na użytkowników, nie odpowiadających przytoczonym wyżej warunkom.

Obowiązek podatkowy rozpoczyna się z dniem 1 stycznia tego roku, w którym nastąpiło objęcie w posiadanie gospodarstwa rolnego lub utraty okoliczności faktycznych, uzasadniających zwolnienie gospodarstwa rolnego od podatku.

Obowiązek podatkowy kończy się z upływem tego roku, w ciągu którego ustało posiadanie gospodarstwa rolnego lub powstały okoliczności faktyczne, uzasadniające zwolnienie gospodarstwa rolnego od podatku.

O ile chodzi o *rolnicze spółdzielnie wytwórcze i rolnicze zespoły spółdzielcze*, to ich obowiązek podatkowy w odniesieniu do gruntów, przejętych od członków, powstaje bądź z chwilą przejęcia tych gruntów do wspólnego gospodarowania, bądź też — jeżeli członek spółdzielni zachował prawo indywidualnego zebrania zbiorów z gruntów, włączonych w roku jego przystąpienia do spółdzielni — z dniem 1 stycznia roku następującego bezpośrednio po roku, w którym członek przystąpił do spółdzielni. Natomiast dla członków spółdzielni obowiązek podatkowy w odniesieniu do gruntów, przekazanych przez nich do spółdzielni, kończy się z chwilą powstania obowiązku podatkowego spółdzielni w odniesieniu do tych gruntów.

Podstawę opodatkowania stanowi wyrażony w złotych ogół pożytków gospodarstwa rolnego, osiągniętych w roku podatkowym zarówno z produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej (przychód szacunkowy), nie wyłączając przychodów z działów specjalnych, z wód zamkniętych oraz z innych źródeł, z których przychody nie podlegają podatkowi obrotowemu.

Przychód szacunkowy gospodarstwa rolnego ustala się przez podsumowanie iloczynów, uzyskanych z pomnożenia liczby hektarów gospodarstwa, dla każdej klasy gruntów i dla każdego rodzaju użytków z osobna, przez normę przeciętnego przychodu szacunkowego z 1 ha użytków rolnych, właściwą dla danej klasy gruntów, rodzaju użytków oraz miejsca położenia gruntów w obrębie strefy ekonomicznej i okręgu gospodarczego.

Norma przeciętnego przychodu szacunkowego z 1 hektara użytków rolnych wyraża określony w złotych ogół pożytków, przypadających średnio na 1 hektar gruntów w zależności od ich klasy i rodzaju użytków oraz miejsca położenia w strefie ekonomicznej i okręgu gospodarczym, a uzyskanych z eksploatacji gospodarstwa rolnego, nie wyłączając pożytków z działów specjalnych, jeżeli działy te nie przekraczają rozmiarów powszechnie przyjętych w tego rodzaju gospodarstwie rolnym.

Dla ustalenia norm przeciętnego przychodu szacunkowego z 1 hektara gruntów, obszar całego Państwa został podzielony na trzy okręgi gospodarcze, każdy okręg zaś na cztery strefy ekonomiczne (miejską, podmiejską, wiejską i wiejską oddaloną), użytki rolne — na cztery rodzaje (grunty orne, łąki, pastwiska i lasy), a grunty orne, łąki i pastwiska — na sześć klas gruntów.

Rada Ministrów ma w drodze rozporządzenia corocznie: 1) zaliczać każdy powiat do jednego z trzech okręgów gospodarczych; 2) ustalać wyrażoną w złotych normę przeciętnego przychodu szacunkowego z 1 hektara gruntów w zależności od ich klasy, rodzaju oraz strefy ekonomicznej i okręgu gospodarczego.

Zasady oraz tryb zaliczania gromad do stref ekonomicznych z uwzględnieniem odległości od rynku zbytu, gęstości zaludnienia, uprzemysłowienia miejscowości oraz sieci komunikacyjnej, — będą określone rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, wydanym w porozumieniu z Ministrem Finansów.

Klasę gruntów określa się na podstawie operatów katastralnych, sporządzonych na podstawie przepisów dekretu z dnia 24 września 1947 r. o katastrze gruntowym i budynkowym (Dz.U.R.P. Nr 61 z 1947 r., poz. 344), a w ich braku — na podstawie wyników szacunkowej klasyfikacji gruntów, ustalonych przez właściwe władze administracji rolnej. Zasady i sposób klasyfikacji szacunkowej gruntów określi Minister Rolnictwa i Reform Rolnych. Liczbę hektarów gospodarstwa rolnego dla celów opodatkowania ustala się, biorąc pod uwagę ogólny obszar gruntów, zarówno użytkowanych jak i nieużytkowanych, z wyłączeniem gruntów, zwolnionych od podatku na podstawie przepisów omawianej ustawy.

Normy kwalifikowania działów specjalnych, jako prowadzonych w większym rozmiarze, niż powszechnie przyjęty w gospodarstwie rolnym (większe od norm przeciętnego przychodu), oraz normy szacunkowe przychodów z tych działów — określą corocznie powiatowe rady narodowe dla powiatów, a miejskie rady miast, stanowiących powiaty miejskie — dla tych miast, w ramach ustalonych przez Ministra Finansów. Za specjalne działy gospodarstwa rolnego uważa się nasiennictwo, sadownictwo, ogrodnictwo, uprawę kwiatów, uprawę niektórych roślin lekarskich, szkółki drzewek i krzewów, uprawę wikliny, chmielarstwo, jedwabnictwo, plantacje tytoniu, pszczelarstwo, łowiectwo, rybołówstwo, hodowlę ryb, połów i hodowlę raków, wydobywanie torfu, piasku, żwiru, kamieni, specjalnie rozwinięte: mleczarstwo, hodowlę bydła, koni, owiec i innych zwierząt użytkowych, hodowlę lub tuczenie ptactwa domowego, hodowlę innych ptaków itp. działy specjalne.

Jeżeli działy specjalne są prowadzone w gospodarstwie rolnym w rozmiarach, przekraczających normy, ustalone przez rady narodowe (miejskie rady miast), — do przychodu szacunkowego gospodarstwa rolnego dolicza się przy-

chód z tych działów, ustalony na podstawie norm szacunkowych, określonych przez powiatową (miejską) radę narodową, a w braku tych norm — na wniosek obywatelskiej komisji podatkowej po wysłuchaniu opinii biegłych.

Do przychodu szacunkowego gospodarstwa rolnego dolicza się nadto przychód z wód zamkniętych oraz innych źródeł, z których przychody nie podlegają podatkowi obrotowemu, jak np. z furmaństwa, ustalony na wniosek obywatelskiej komisji podatkowej po wysłuchaniu opinii biegłych.

W poszczególnych latach podatkowych Minister Finansów może w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych w drodze rozporządzeń zawiesić w całym Państwie lub na poszczególnych jego obszarach, dla wszystkich lub dla niektórych grup podatników, moc obowiązującą przepisów, dotyczących opodatkowania działów specjalnych.

Od podatku między innymi *są zwolnione:*

1) nieużytki, do których zalicza się lotne piaski, bagna, mokradła, strome stoki i parowy, skały, szutrowiska, doły po żwirze, glinie, torfie, piasku itp., uznane w wyniku klasyfikacji gruntów za nieużytki;

2) grunty pod wodami otwartymi;

3) grunty pod torami kolejowymi, lotniskami oraz pod publicznymi drogami, placami i parkami;

4) grunty pod cmentarzami;

5) grunty, pozostające w zarządzie wojska bądź służby bezpieczeństwa publicznego i użytkowane w celach wojskowych, bądź w celach bezpieczeństwa publicznego, a nie w celach osiągania dochodu;

6) grunty, podlegające podatkowi od nieruchomości;

7) grunty, użytkowane przez muzea państwowe i prowadzone przez nie internaty, jak również grunty, użytkowane przez publiczne sierocińce, zakłady wychowawcze i opiekuńcze i tp.;

8) grunty, nie będące poprzednio gruntami leśnymi i zalesione na podstawie pisemnego zezwolenia właściwej władzy oraz nieużytki zalesione bądź na podstawie ustawy o zalesieniu niektórych nieużytków, bądź dobrowolnie w sposób sztuczny — na okres lat trzydziestu, licząc od roku następnego po dokonaniu zalesienia;

9) grunty pod lasami, uznanymi za ochronne, przy czym zwolnienie od podatku gruntowego takich gruntów może być całkowite, lub tylko częściowe;

10) poręby, powstałe w czasie wojny 1939-1945 r., zalesione w okresie trwania wojny lub w okresie lat pięciu po jej ustaniu — na okres lat dwudziestu, licząc od roku następnego po dokonaniu zalesienia;

11) grunty, zryte w czasie wojny 1939-1945 r. (okopy, rowy przeciwczołgowe) — na okres lat dwóch, licząc od roku następnego po ich zniwelowaniu (zasypaniu);

12) ogrody działkowe, odpowiadające warunkom, określonym w ustawie z dnia 9 marca 1949 r. o pracowniczych ogrodach działkowych (Dz.U.R.P. Nr 18 z 1949 r., poz. 117);

13) grunty nieużytkowane (odłogi) co najmniej od dwóch lat — na okres lat dwóch po ich zagospodarowaniu (obsianiu);

14) grunty niezagospodarowane, a objęte przez *spółdzielnie produkcyjne*, jeżeli objęcie ich w posiadanie nastąpiło po pierwszym kwietnia — w całości w danym roku podatkowym, a odłogi wchodzące w skład tych gruntów — ponadto jeszcze na jeden rok.

Zwolnienia, o których mowa w punktach od 1 do 5 włącznie, stosuje się przez wyłączenie obszaru zwolnionego od liczby hektarów, podlegających opodatkowaniu; natomiast zwolnienia, przewidziane w punkcie 6, stosuje się przez odliczenie od podstawy opodatkowania, która przypada na obszar gruntów zwolnionych.

Obliczenie podatku dokonuje się w ten sposób, że do podstawy opodatkowania stosuje się ruchomą, bądź stałą stawkę podatkową.

Corocznie Rada Ministrów ustala w drodze rozporządzenia: 1) ruchome stawki podatkowe, nie niżej 2% i nie wyżej 20% podstawy opodatkowania, dla poszczególnych grup indywidualnych gospodarstw rolnych; 2) stałe stawki podatkowe w granicach do 10% podstawy opodatkowania dla gospodarstw rolnych, posiadanych między innymi przez: osoby prawne, których dochód zgodnie ze statutem jest obracany w całości na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, kulturalne, sportowe i dobroczynne; *rolnicze spółdzielnie wytwórcze i rolnicze zespoły spółdzielcze.*

Jeżeli podatnik posiada gospodarstwa rolne w dwu lub więcej gminach w obrębie tego samego lub różnych powiatów na obszarze Państwa, podatek gruntowy oblicza się według stopy podatkowej, przypadającej od łącznej podstawy opodatkowania, ustalonej dla każdego z tych gospdarstw.

O ile chodzi o *ulgi podatkowe*, to w myśl omawianej ustawy *spółdzielnie produkcyjne* oraz osadnicy bezrolni, małorolni i średniorolni, którzy po 1 kwietnia roku podatkowego objęli w posiadanie grunty niezagospodarowane, niezależnie od zwolnienia w tym roku podatkowym, korzystają w następnym roku z ulgi w wysokości 50% podatku, przypadającego od podstawy opodatkowania, obliczonej z tych gruntów. Jeżeli objęcie tych gruntów nastąpiło przed 1 kwietnia roku podatkowego, określeni wyżej podatnicy korzystają w tym roku z ulgi w wysokości 75% podatku (całkowite zwolnienie od pierwszej raty oraz w 50% od drugiej raty), a w roku następnym — w wysokości 25% podatku.

Spółdzielcze gospodarstwa rolne, które w ramach zawartych umów kontraktacyjnych dostarczyły trzodę chlewną do punktów uspołecznionych sieci handlowej, korzystają z ulg w wysokości do 50% podatku. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych określi w drodze rozporządzenia wysokość ulgi dla poszczególnych grup gospodarstw w zależności od wysokości podstawy ich opodatkowania i wagi dostarczonego żywca. Rozporządzenie to może przyznać także premie w formie obniżki w podatku gruntowym od każdej posiadanej sztuki przychówku bydła rogatego.

Spółdzielcze gospodarstwa rolne, które w ramach zawartych umów plantacyjnych (kontraktacji) dostarczyły na rzecz przedsiębiorstw gospodarki uspołecznionej bądź rośliny przemysłowe okopowe (burak, cykoria, ziemniak przemysłowy), oleiste (rzepak, rzepik, mak), włókniste (len, konopie), chmiel bądź też nasiona roślin — korzystają z ulg w wysokości do 50% podatku, przypadającego proporcjonalnie od podstawy opodatkowania, obliczonej z uprawy tych roślin, jako z działu specjalnego. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych określi w drodze rozporządzenia wysokość ulgi dla poszczególnych grup gospodarstw w zależności od wysokości ich podstawy opodatkowania.

Ulgi, związane z umowami kontraktacyjnymi, mogą być przyznane jedynie po dokonaniu wymiaru podatku odrębną decyzją władzy wymiarowej nawet w przypadku, gdyby okoliczności, uzasadniające ulgi, zaistniały przed dokonaniem wymiaru.

Nadzwyczajne okoliczności istotnie osłabiające zdolność płatniczą podatnika np. klęski żywiołowe, długotrwała choroba, nieszczęśliwy wypadek mogą być podstawą do zastosowania ulgi przez władzę wymiarową z urzędu lub na wniosek podatnika w wysokości do 50% podatku w tym roku podatkowym, w którym okoliczności te zaszły. W wyjątkowych, gospodarczo uzasadnionych przypadkach, może nastąpić nawet całkowite zwolnienie od podatku.

Ponadto w latach 1950-1952 władze wymiarowe mogą z urzędu lub na wniosek podatnika stosować ulgi w odpowiednim procencie dla gospodarstw rolnych, których przychodowość została obniżona przez doznane szkody z powodu działań wojennych oraz dla gospodarstw, powstałych z przebudowy ustroju rolnego lub z osadnictwa, a jeszcze niezagospodarowanych lub zagospodarowanych niedostatecznie. Jeżeli jednak ogólna suma podatku w okręgu danej władzy wymiarowej miałaby ulec z powodu zastosowania ulg powyższych zniżeniu więcej niż o 20%, wszystkie ulgi w podatku wymagają zatwierdzenia władzy wymiarowej hierarchicznie wyższego stopnia.

Przyznanie ulgi z powodu nadzwyczajnych okoliczności oraz z powodu szkód wojennych i przebudowy ustroju rolnego, o których wyżej mowa, może nastąpić jedynie po dokonanym wymiarze podatku odrębną decyzją władzy wymiarowej, nawet w tym przypadku, gdy okoliczności, uzasadniające udzielenie ulgi zaistniały przed dokonaniem wymiaru.

Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych został upoważniony:

1. do obniżenia w drodze rozporządzenia podatku w granicach do 50% w poszczególnych latach podatkowych dla wszystkich lub niektórych grup podatników — a w szczególności dla *członków zrzeszeń usprawy ziemi* — **w całym Państwie lub na poszczególnych jego obszarach;**

2. do zwalniania w drodze zarządzeń od podatku lub określania podatku w wysokości 8% podstawy opodatkowania dla oddanych do bezpłatnego użytkowania odłogów i innych użytków rolnych niezagospodarowanych bądź pozostających w administracji publicznej — na okres nie dłuższy, niż lat sześć, licząc od roku oddania ich w użytkowanie.

Terminy płatności podatku gruntowego ustawa normuje w następujący sposób:

Podatek ten jest płatny w dwóch równych ratach do dnia 1 kwietnia i do dnia 1 listopada każdego roku.

Obowiązek wpłacania zaliczek na podatek gruntowy dla wszystkich lub niektórych grup podatników może wprowadzić Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych w drodze rozporządzenia. Rozporządzenia te określą sposób obliczania zaliczek i termin ich płatności. W przypadku uiszczenia tytułem zaliczki na podatek gruntowy kwoty niższej, niż wymieniona w nakazie płatniczym jako pierwsza rata, podatnik winien uiścić różnicę w ciągu dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu płatniczego.

Obowiązek całkowitego lub częściowego *uiszczenia podatku gruntowego w ziemiopłodach* w poszczególnych latach podatkowych dla wszystkich lub niektórych grup podatników w całym Państwie lub na poszczególnych jego obszarach może wprowadzić Rada Ministrów w drodze rozporządzenia. Rozporządzenie to może określić równocześnie inne wprowadzone przez Ministra Finansów terminy płatności podatku w ziemiopłodach.

Przy władzach wymiarowych działają *obywatelskie komisje podatkowe*, powołane:

1. do opiniowania wymiaru podatku gruntowego i wkładów oszczędnościowych rolnictwa dla poszczególnych gospodarstw i stawiania wniosków w kierunku: a) podwyższenia wymiaru podatkowego dla gospodarstw o podstawie opodatkowania powyżej 360.000 złotych przez zwiększenie podstawy opodatkowania o ujawnione dochody nie zapracowane oraz inne (działy specjalne); b) obniżenia podatku gruntowego dla gospodarstw mało- i średniorolnych, których obciążenie, przy zachowaniu tej samej powierzchni, a bez zastosowania przepisów, dotyczących działów specjalnych, wzrosło niewspółmiernie do średniego wzrostu przychodowości w gminie;

2) do opiniowania ulg podatkowych z tytułu zdarzeń losowych, zniszczeń wojennych bądź niedostatecznego zagospodarowania, powstałych z parcelacji lub osadnictwa gospodarstw;

3) do opiniowania odwołań i zażaleń w sprawach podatku gruntowego oraz innych należności, opartych na wymiarze tego podatku;

4) do stawiania wniosków w przedmiocie opodatkowania działów specjalnych, przekraczających rozmiary powszechnie przyjęte w gospodarstwie rolnym w ramach norm, określonych przez powiatową (miejską) radę narodową.

Skład oraz sposób i tryb powołania obywatelskich komisji podatkowych ustali uchwała Rady Państwa na wniosek Rady Ministrów, zaś tryb i zakres działania tych komisji oraz sposób wynagrodzenia jej członków ustali Minister Finansów w drodze rozporządzenia.

Minister Finansów lub upoważnione przez niego prezydia rad narodowych mogą przyznawać specjalne premie na cele kulturalno-oświatowe gromadom i gminom, przodującym w uiszczaniu podatku gruntowego.

Podatnicy podatku gruntowego nie podlegają podatkowi dochodowemu od przychodów, osiągniętych z użytkowanego przez niego gospodarstwa rolnego, jeżeli bądź wcale nie mają innych źródeł przychodów, bądź też suma dochodów z pozostałych źródeł przychodów na podstawie przepisów o podatku dochodowym nie podlega opodatkowaniu tym podatkiem. Podlegają jednak opodatkowaniu podatkiem dochodowym przychody z wydzierżawienia gospodarstwa rolnego lub jego części.

Z dniem wejścia w życie omawianej ustawy utraciły moc obowiązującą wszelkie przepisy w przedmiotach nią unormowanych.

Rozporządzenia, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowują moc obowiązującą do chwili zastąpienia ich nowymi rozporządzeniami, opartymi na omawianej ustawie, jeżeli nie są z nią sprzeczne.

Do czasu powołania obywatelskich komisji podatkowych działają na dotychczasowych zasadach gminne społeczne komitety współdziałania i gminni delegaci społeczni do spraw podatku gruntowego.

Wykonanie ustawy zostało poruczone Ministrowi Finansów. Weszła ona w życie z dniem 5 lipca 1950 r. z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1950 r.

W tym samym numerze Dziennika Ustaw zostały ogłoszone cztery rozporządzenia, mające związek z wprowadzeniem w życie nowej ustawy o podatku gruntowym, a mianowicie:

1. poz. 251. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 lipca 1950 r. w sprawie zaliczenia poszczególnych powiatów do jednego z okręgów gospodarczych oraz ustalenia norm przeciętnego przychodu szacunkowego hektara gruntów dla celów wymiaru podatku gruntowego na rok 1950. Do powyższego rozporządzenia zostały załączone dwie tabele. Jedna z nich ustala przychodowość z 1 ha użytków rolnych, a druga — zalicza powiaty do odpowiednich okręgów gospodarczych.

Tabela
przychodowości z 1 ha użytków rolnych w tysiącach złotych

Strefa	Klasy glebowe									Lasy
	I	II	III	IV		V		VI		
	Grunty orne, łąki pastwiska	Grunty orne, łąki i pastwiska	Grunty orne, łąki i pastwiska	Grunty orne	Łąki i pastwiska	Grunty orne	Łąki i pastwiska	Grunty orne	Łąki pastwiska	
Okręg I										Przychodowość z lasu wynosi 2.000 zł z 1 ha we wszystkich okręgach i strefach.
miejska	60	55	48	42	29,5	35	21	28	14	
podmiejska	55	50	44	38	27	31	19	24	12	
wiejska	51	46	40	34	24	28	17	21	10.5	
wiejska oddalona	47	42	36	30	21	24	14,5	18	9	
Okręg II										
miejska	56	51	43	37	26	31	19	25	12,5	
podmiejska	51	46	40	34	24	28	17	22	11	
wiejska	47	42	36	31	22	25	15	19	9.5	
wiejska oddalona	43	39	33	28	20	22	13,5	16	8	
Okręg III										
miejska	52	47	40	34	24	28	17	22	11	
podmiejska	47	43	37	31	22	25	15	19	9,5	
wiejska	43	39	33	28	20	23	14	17	8,5	
wiejska oddalona	39	35	30	25	17,5	21	13	15	7 5	

Tabela powiatów zaliczonych do odpowiednich okręgów gospodarczych.

Tabela zalicza *m. st. Warszawę* do Okręgu I.

W województwie *warszawskim* powiaty zostały zaliczone:

a) do Okręgu I: ciechanowski, gostyniński, grodziskomazowiecki, grójecki, płocki, płoński, sochaczewski, warszawski, m. Płock, m. Pruszków, m. Żyrardów;

b) do Okręgu II: działdowski, garwoliński, mińsko-mazowiecki, mławski, ostrowski, pułtuski, radzymiński, siedlecki, sierpecki, sokołowski, węgrowski oraz m. Siedlce;

c) do Okręgu III: makowski, ostrołęcki, przasnyski.

Miasto *Łódź* zostało zaliczone do Okręgu I.

W województwie *łódzkim* powiaty zostały zaliczone:

a) do Okręgu I: kutnowski, łęczycki, łowicki, łódzki, m. Pabianice, m. Tomaszów, m. Zgierz;

b) do Okręgu II: brzeziński, łaski, piotrkowski, radomszczański, rawski, sieradzki, skierniewicki, wieluński i m. Piotrków;

c) do Okręgu III: konecki i opoczyński.

W województwie *kieleckim* powiaty zostały zaliczone:

a) do Okręgu I: częstochowski, radomski, m. Częstochowa i m. Radom;

b) do Okręgu II: buski, jędrzejowski, kielecki, opatowski, pińczowski, sandomierski, starachowicki, włoszczowski, m. Kielce i m. Ostrowiec;

c) do Okręgu III: kozienicki.

W województwie *lubelskim* powiaty zostały zaliczone:

a) do Okręgu I: lubelski i m. Lublin;

b) do Okręgu II: chełmski, hrubieszowski, krasnystawski, kraśnicki, lubartowski, puławski, tomaszowski, zamojski i m. Chełm;

c) do Okręgu III: bialski, biłgorajski, łukowski, radzyński i włodawski.

W województwie *białostockim:*

a) do Okręgu II zostały zaliczone powiaty: białostocki, kolneński, łomżyński, wysoko-mazowiecki i m. Białystok.

b) do Okręgu III — powiaty: augustowski, bielski, ełcki, gołdapski, grajewski, olecki, sokólski i suwalski.

W województwie *olsztyńskim:*

a) do Okręgu II zostały zaliczone powiaty: morąski, olsztyński, ostródzki, pasłęcki, suski i m. Olsztyn;

b) do Okręgu III — powiaty: bartoszycki, braniewski, giżycki, górowski, kętrzyński, lidzbarski, mrągowski, nidzicki, piski, reszelski, szczeciński i węgorzewski.

W województwie *gdańskim:*

a) do Okręgu I zostały zaliczone powiaty: elbląski, gdański, malborski, tczewski, wejherowski oraz miasta Elbląg, Gdańsk, Gdynia i Sopot;

b) do Okręgu II — powiaty: kwidzyński, starogardzki i sztumski;

c) do Okręgu III — powiaty: kartuski, kościerski i lęborski.

W województwie *pomorskim:*

a) do Okręgu I zostały zaliczone powiaty: aleksandrowski, bydgoski, chełmiński, grudziądzki, inowrocławski, świecki, toruński, włocławski oraz miasta Bydgoszcz, Grudziądz, Inowrocław, Toruń i Włocławek.

b) Do Okręgu II — powiaty: brodnicki, lipnowski, lubawski, rypiński, szubiński, wąbrzeski i wyrzyski;

c) do Okręgu III — powiaty: chojnicki, sępoleński i tucholski.

W województwie *szczecińskim:*

a) do Okręgu I został zaliczony powiat szczeciński oraz miasto Szczecin;

b) do Okręgu II — powiaty: białogardzki, gryfiński, koszaliński, łobezki, myśliborski, nowogardzki, pyrzycki, sławieński, słupski, stargardzki, woliński oraz m. Słupsk;

c) do Okręgu III — powiaty: bytowski, chojeński, choszczeński, człuchowski, drawski, gryficki, kamieński, kołobrzeski, miastecki, szczecinecki, wałecki i złotowski.

W województwie *poznańskim:*

a) do Okręgu I zostały zaliczone powiaty: gnieźnieński, gostyński, jarociński, kaliski, kępiński, kościański, krotoszyński, leszczyński, mogileński, nowotomyski, obornicki, ostrowski, poznański, szamotulski, środzki, śremski, wągrowiecki, wrzesiński, zielonogórski, żniński oraz miasta Gniezno, Kalisz, Leszno, Ostrów, Poznań i Zielona Góra;

b) do Okręgu II — powiaty: chodzieski, czarnkowski, gorzowski, kolski, koniński, międzychocki, pilski, rawicki, świebodziński, turecki, wolsztyński oraz miasta Gorzów i Piła;

c) do Okręgu III — powiaty: gubiński, krośnieński, międzyrzecki, rzepiński, skwierzyński, strzelecki, sulęciński i wschowski.

W województwie *wrocławskim:*

a) do Okręgu I zostały zaliczone powiaty: brzeski, dzierżoniowski, jaworski, jeleniogórski, kłodzki, legnicki, oławski, strzeliński, średzki, świdnicki, wałbrzyski, wrocławski, ząbkowicki oraz miasta Brzeg, Jelenia Góra, Legnica, Świdnica, Wałbrzych i Wrocław;

b) do Okręgu II — powiaty: bolesławiecki, kamieniogórski, lubański, lwówecki, milicki, namysłowski, oleśnicki, sycowski, trzebnicki, wołowski, zgorzelecki i złotoryjski;

c) do Okręgu III — powiaty: bystrzycki, gorowski, głogowski, kożuchowski, lubiński, szprotawski, żegański i żarski.

W województwie *śląskim:*

a) do Okręgu I zostały zaliczone powiaty: będziński, bielski, bytomski, cieszyński, chorzowski, gliwicki, katowicki, kozielski, opolski, pszczyński, raciborski, rybnicki, sosnowiecki, strzelecki, tarnogórski oraz miasta: Będzin, Bielsko, Bytom, Cieszyn, Chorzów, Dąbrowa, Gliwice, Opole, Racibórz, Sosnowiec i Zabrze;

b) do Okręgu II — powiaty: głubczycki, grodkowski, kluczborski, lubliniecki, niemodliński, nyski, oleski, prudnicki, zawierciański oraz miasta Nysa i Zawiercie.

W województwie *krakowskim:*

a) do Okręgu I zostały zaliczone powiaty: bialski, chrzanowski, krakowski, miechowski oraz miasta Biała i Kraków;

b) do Okręgu II — powiaty: bocheński, brzeski, dąbrowski, myślenicki, olkuski, tarnowski, wadowicki oraz m. Tarnów;

c) do Okręgu III — powiaty: limanowski, nowosądecki, nowotarski, żywiecki oraz miasto Nowy Sącz.

W województwie *rzeszowskim:*

a) do Okręgu I zostały zaliczone powiaty: przeworski i rzeszowski oraz m. Rzeszów;

b) do Okręgu II — powiaty: brzozowski, dębicki, jarosławski, krośnieński, łańcucki, mielecki, przemyski, tarnobrzeski, oraz m. Przemyśl;

c) do Okręgu III — powiaty: gorlicki, jasielski, kolbuszowski, leski, lubaczewski, niżański i sanocki.

II. poz. 252. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 lipca 1950 r. w sprawie ustalenia stawek podatku gruntowego dla celów wymiaru podatku tego na rok 1950.

Rozporządzenie powyższe ustala **ruchome stawki** podatkowe dla poszczególnych grup gospodarstw rolnych w stosunku do ich podstawy opodatkowania w granicach od 2% do 18% podstawy opodatkowania w zależności od wysokości samej podstawy opodatkowania.

Poza tym rozporządzenie ustala **stawki stałe**, a w szczególności dla gospodarstw rolnych posiadanych przez:

a) osoby prawne, których dochód zgodnie ze statutem jest obracany w całości na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, kulturalne, sportowe i dobroczynne — w wysokości 8% podstawy opodatkowania;

b) szkoły rolnicze i instytucje naukowe, zakłady doświadczalne, jeżeli grunty użytkowane są wyłącznie w celach naukowych lub doświadczalnych — w wysokości 6% podstawy opodatkowania;

c) **rolnicze spółdzielnie wytwórcze i rolnicze zespoły spółdzielcze** — w wysokości 3,5% podstawy opodatkowania.

Wykonanie rozporządzenia zostało poruczone Ministrom Finansów oraz Rolnictwa i Reform Rolnych. Weszło ono w życie z dniem 5 lipca 1950 r. i ma zastosowanie do wymiaru podatku gruntowego na rok podatkowy 1950.

III. poz. 253. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 lipca 1950 r. w sprawie obowiązku społecznego oszczędzania oraz ustalenia stawki oszczędnościowej dla uczestników funduszu B. Społecznego Funduszu Oszczędnościowego na rok 1950.

Rozporządzenie powyższe opiera się na przepisach ustawy z dnia 30 stycznia 1948 r. o obowiązku społecznego oszczędzania (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 74, Nr 36, poz. 256 i Nr 52 z 1948 r., poz. 415, oraz Nr 7, poz. 42 i Nr 21, poz. 136 z 1949 r.).

W myśl rozporządzenia tego obowiązkowi społecznego oszczędzania podlegają podatnicy podatku gruntowego, gdy podstawa opodatkowania przekracza 240.000 złotych w stosunku rocznym.

Obowiązkowi temu podlegają również podatnicy podatku gruntowego przy podstawie opodatkowania, nie przekraczającej 240.000 zł w stosunku rocznym, jeżeli podatnicy ci w roku 1949 podlegali obowiązkowi społecznego oszczędzania i z tego tytułu zostali pociągnięci do obowiązku uiszczenia na poczet rocznego wkładu oszczędnościowego na 1950 r. kwoty stanowiącej 55% rocznego wkładu oszczędnościowego na rok 1949, na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 23 stycznia 1950 r. w sprawie terminu wpłacenia wkładów oszczędnościowych przez uczestników funduszu B — rolnictwa Społ. Funduszu Oszczędnościowego (Dz. U. R. P. Nr 2 z 1950 r., poz. 18).

Rozporządzenie ustala następujące stawki oszczędnościowe dla podatników podatku gruntowego:

Przy podstawie opodatkowania w tysiącach złotych:

1.	ponad	240—260	20%	wymiaru podatku grunt. za 1950 r.
2.	„	260—280	30%	„ „ „ „ „
3.	„	280—300	40%	„ „ „ „ „
4.	„	300—320	60%	„ „ „ „ „
5.	„	320—340	70%	„ „ „ „ „
6.	„	340—360	80%	„ „ „ „ „
7.	„	360—380	90%	„ „ „ „ „
8.	„	380—400	100%	„ „ „ „ „
9.	„	400—440	110%	„ „ „ „ „
10.	„	440—460	120%	„ „ „ „ „
11.	„	460	130%	„ „ „ „ „

Minister Finansów został upoważniony do obniżenia w drodze zarządzeń stawek oszczędnościowych w granicach do 50% dla wszystkich lub niektórych grup uczestników funduszu B. Społecznego Funduszu Oszczędnościowego w całym Państwie lub na poszczególnych jego obszarach oraz — w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych — do całkowitego zwalniania od obowiązku wnoszenia wkładów oszczędnościowych, ustalonych na wymiarze podatku gruntowego, przypadającego od gruntów dzierżawionych bądź oddanych do bezpłatnego użytkowania, a stanowiących własność Funduszu Ziemi, bądź pozostających w administracji publicznej.

Wykonanie rozporządzenia zostało poruczone Ministrom Finansów oraz Rolnictwa i Reform Rolnych. Weszło ono w życie z dniem 5 lipca 1950 r. i ma zastosowanie do ustalenia stawek oszczędnościowych funduszu B. Społecznego Funduszu Oszczędnościowego na rok podatkowy 1950.

IV. poz. 254. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 lipca 1950 r. w sprawie obowiązku uiszczenia przez niektóre kategorie gospodarstw rolnych podatku gruntowego w ziemiopłodach.

W myśl powyższego rozporządzenia gospodarstwa rolne o podstawie opodatkowania ponad 200.000 zł do 360.000 zł uiszczają połowę drugiej raty podatku gruntowego w ziemiopłodach, zaś gospodarstwa rolne o podstawie opodatkowania ponad 360.000 zł uiszczają całą drugą ratę podatku gruntowego w ziemiopłodach.

Od obowiązku tego są zwolnione Państwowe Gospodarstwa Rolne.

Podatek gruntowy w części pobieranej w ziemiopłodach ustala się w życie.

Minister Finansów w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Handlu Wewnętrznego może określić w drodze zarządzeń: a) równoważniki zamienne żyta w innych ziemiopłodach dla poszczególnych powiatów i kategorii gospodarstw oraz warunki uiszczenia tymi równoważnikami podatku gruntowego; b) kategorie podatników i warunki pod jakimi uiścić mogą w gotówce równowartość podatku gruntowego w ziemiopłodach; c) tryb postępowania przy pobieraniu podatku gruntowego w ziemiopłodach oraz sposób i terminy rozliczeń z uspołecznionymi przedsiębiorstwami skupu ziemiopłodów.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 5 lipca 1950 r. i ma zastosowanie do wymiaru podatku gruntowego na rok 1950.

W Dzienniku Ustaw R. P. Nr 28 z dnia 6 lipca 1950 r.

Zmiany w podziale administracyjnym Państwa.

poz. 255. Ustawa z dnia 28 czerwca 1950 r. o zmianach podziału administracyjnego Państwa.

Ustawa powyższa wprowadza następujące zmiany:

1. Nazwa **województwa śląskiego** zostaje zmieniona na **województwo katowickie**, a nazwa **województwa pomorskiego — na województwo bydgoskie.**

2. Zostało utworzone **województwo koszalińskie** z siedzibą wojewódzkiej rady narodowej w Koszalinie. Do obszaru województwa tego zostały włączone z obszaru województwa szczecińskiego powiaty: koszaliński z miastem Koszalin, kołobrzeski z miastem Kołobrzegiem, białogardzki, sławieński, słupski z miastem Słupskiem, bytowski, miastecki, szczecinecki, drawski, wałecki, złotowski i człuchowski.

3. Zostało utworzone **województwo zielonogórskie** z siedzibą wojewódzkiej rady narodowej w Zielonej Górze. Do obszaru województwa zielonogórskiego zostały włączone: 1) z obszaru województwa poznańskiego powiaty: zielonogórski z miastem Zielona Góra, gorzowski z miastem Gorzowem, strzelecki, skwierzyński, sulęciński, międzyrzecki, świebodziński, rzepiński, babimojski, krośnieński, gubiński i wschowski; 2) z obszaru województwa wrocławskiego powiaty: głogowski z miastem Głogowem, żegański, szprotawski, żarski i kożuchowski.

4. Zostało utworzone **województwo opolskie** z siedzibą wojewódzkiej rady narodowej w Opolu. Do obszaru województwa opolskiego zostały włączone: 1) z obszaru województwa katowickiego powiaty: opolski z miastem Opole, kluczborski, oleski, strzelecki, kozielski, raciborski z miastem Raciborzem, głubczycki, prudnicki, nyski z miastem Nysą, niemodliński i grodkowski; 2) z obszaru województwa wrocławskiego powiaty: brzeski z miastem Brzegiem i namysłowski.

5. Powiat częstochowski z miastem Częstochową, dotychczas należący do obszaru województwa kieleckiego, został włączony do obszaru województwa katowickiego.

6. Powiat nowomiejski, należący dotychczas do województwa bydgoskiego, oraz powiat działdowski, należący dotychczas do województwa warszawskiego, zostały włączone do obszaru województwa olsztyńskiego.

7. Powiaty żniński i mogileński, należące dotychczas do województwa poznańskiego, zostały włączone do obszaru województwa bydgoskiego.

8. Powiaty opoczyński i konecki, należące dotychczas do województwa łódzkiego, zostały włączone do obszaru województwa kieleckiego.

Ustawa weszła w życie z dniem 6 lipca 1950 r.

W tym samym numerze Dziennika Ustaw pod poz. 260 zostało ogłoszone rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 1950 r., mocą którego z powiatu zielonogórskiego zostało wyłączone miasto Zielona Góra, z powiatu rzeszowskiego — miasto Rzeszów, a z powiatu koszalińskiego — miasto Koszalin i z wydzielonych w ten sposób obszarów zostały utworzone powiaty miejskie Zielona Góra, Rzeszów i Koszalin.

Powszechna elektryfikacja wsi i osiedli.

poz. 256. Ustawa z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli.

W myśl powyższej ustawy powszechna elektryfikacja obejmuje doprowadzenie przewodów elektrycznych napięcia użytkowego do budynków mieszkalnych i gospodarczych oraz założenie w tych budynkach wewnętrznego urządzenia odbiorczego.

O zarządzeniu powszechnej elektryfikacji we wsiach i osiedlach, do których zgodnie z planem inwestycyjnym ma dochodzić linia elektryczna, będą przez przewodniczącego prezydium powiatowej rady narodowej zarządzone ogłoszenia w sposób przyjęty dla ogłoszeń urzędowych.

Wewnętrzne urządzenia odbiorcze, jak również pion elektryczny w budynkach, założony przy powszechnej elektryfikacji, stają się własnością właścicieli budynków.

Właściciele lub użytkownicy budynków, objętych elektryfikacją, będą obowiązani do częściowego pokrycia kosztów elektryfikacji. Wysokość należnych z tego tytułu opłat, jak również tryb wymiaru i pobierania tych opłat określi Rada

Ministrów. Nie wpłacone w terminie opłaty elektryfikacyjne ulegają ściągnięciu w drodze egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych. Osobom, posiadającym odpowiednie upoważnienia właściwego zjednoczenia energetycznego, służy prawo wstępu na posesje i do budynków we wsiach lub osiedlach, objętych zarządzeniem o powszechnej elektryfikacji, oraz dokonywania tam oględzin i pomiarów, jak również wykonywania robót i zakładania urządzeń, jakich wymagać będzie powszechna elektryfikacja. Mieszkańcy wsi lub osiedli, w których zarządzono powszechną elektryfikację, mogą być posiągani do świadczeń osobistych i rzeczowych na cele tej elektryfikacji za wynagrodzeniem. Zakres tych świadczeń oraz wysokość i sposób wypłaty wynagrodzenia za nie będzie określony rozporządzeniem Ministrów Przemysłu Ciężkiego i Finansów. Są również przewidziane świadczenia w naturze na cele elektryfikacji powszechnej, których zakres określi Prezes Rady Ministrów.

Omawiana ustawa weszła w życie z dniem 6 lipca 1950 r.

Mieszkania służbowe i pracownicze.

poz. 257. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 1950 r. w sprawie mieszkań służbowych i mieszkań pracowniczych.

Rozporządzenie powyższe opiera się na przepisach dekretu z dnia 28 lipca 1948 r. o najmie lokali (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 13 z 1948 r., str. 8—13; Nr 9—10 z 1949 r., str. 20).

W rozumieniu powyższego rozporządzenia pracownikami są osoby, zatrudnione z tytułu stosunku publiczno-prawnego lub na podstawie umowy o pracę, a pracodawcami — między innymi — **przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze, centrale spółdzielczo-państwowe oraz spółdzielnie.**

Mieszkaniem służbowym jest lokal mieszkalny w budynku zarządzanym przez pracodawcę, przydzielony przez niego pracownikowi: 1) ze względu na szczególny charakter pracy, wymagającej zajmowania lokalu mieszkalnego w tym budynku lub zespole budynków, albo 2) ze względu na wykonywanie pracy związanej z tym budynkiem lub zespołem budynków.

Mieszkaniem pracowniczym jest pozostający w dyspozycji pracodawcy lokal mieszkalny, nie będący mieszkaniem służbowym a przydzielony do używania pracownikowi w związku ze stosunkiem służbowym lub umową o pracę. Określenie „mieszkanie pracownicze“ używane w omawianym rozporządzeniu jest równoznaczne z określeniem „mieszkanie w naturze“ w pojęciu dekretu o najmie lokali. Mieszkania służbowe lub pracownicze mają być używane przez pracowników na podstawie pisemnego przydziału, dokonanego przez pracodawcę, w którym powinny być określone warunki korzystania z lokalu oraz osoby, uprawnione do zamieszkania wspólnie z pracownikiem. Od zamieszkania z pracownikiem nie mogą być wyłączeni członkowie jego rodziny, żyjący z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, oraz osoba prowadząca gospodarstwo domowe, jeżeli warunki rodzinne uzasadniają konieczność jej zatrudnienia.

Mieszkanie służbowe. O przeznaczeniu lokalu mieszkalnego na mieszkanie służbowe postanawia naczelna władza nadzorcza pracodawcy. Uprawnienie to może ona przekazać władzom podległym. Pracodawca może żądać opróżnienia mieszkania służbowego przez pracownika i osoby wspólnie z nim zamieszkałe w razie ustania okoliczności, z powodu których mieszkanie to zostało przydzielone, a w szczególności gdy: 1) stosunek służbowy (umowa o pracę) został rozwiązany, lub 2) pracownik przestał wykonywać pracę, która uzasadniała przydział mieszkania służbowego.

Pracownik może żądać odroczenia terminu opróżnienia mieszkania służbowego do czasu dostarczenia mu przez pracodawcę innego mieszkania (mieszkania zastępczego), odpowiadającego obowiązującym normom zaludnienia i nadającego się do zajęcia ze względu na stan techniczny. W razie śmierci pracownika, uprawnienie powyższe przysługuje członkom jego rodziny wspólnie z nim zamieszkałym zgodnie z warunkami przydziału, o ile osoby te są uprawnione do zamieszkania na zasadzie przepisów dekretu o publicznej gospodarce lokalami. Powyższe uprawnienia pracownika nie przysługują mu w przypadkach: 1) rozwiązania umowy o pracę przez pracodawcę z winy pracownika bez wypowiedzenia; 2) rozwiązania umowy o pracę lub stosunku służbowego przez pracownika bez winy pracodawcy; 3) rozwiązania stosunku służbowego wskutek utraty praw publicznych, orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądowym. Pracodawca nie ma obowiązku dostarczenia mieszkania zastępczego również wówczas, gdy pracownik po utraceniu prawa do mieszkania służbowego uzyskał inne mieszkanie. W przypadkach, gdy pracownik ma prawo żądania dostarczenia mu mieszkania zastępczego lub gdy po utracie prawa do mieszkania służbowego uzyskał inne mieszkanie, ma on lub inna osoba uprawniona prawo do otrzymania rzeczywistych kosztów przeprowadzki, które ponosi dotychczasowy pracodawca.

Mieszkania pracownicze przydziela się na czas nieoznaczony. Jedynie w przypadkach, uzasadnionych wyjątkowymi okolicznościami, a w szczególności w przypadku zawarcia umowy o pracę na czas oznaczony lub o wykonanie określonej pracy, — może nastąpić przydział mieszkania pracowniczego na czas oznaczony.

Do mieszkań pracowniczych stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu zobowiązań o obowiązkach wynajmującego i najemcy oraz ogólne przepisy o najmie lokali co do wysokości czynszu i innych opłat związanych z używaniem lokali mieszkalnych.

Pracodawca może żądać opróżnienia mieszkania pracowniczego przez pracownika i osoby wspólnie z nim zamieszkałe w razie: 1) rozwiązania umowy o pracę przez pracodawcę z winy pracownika bez wypowiedzenia; 2) rozwiązania umowy o pracę przez pracownika bez winy pracodawcy, 3) rozwiązania stosunku służbowego wskutek utraty praw publicznych orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądowym.

Natomiast przydział mieszkania pracowniczego pozostaje w mocy, jeżeli stosunek zatrudnienia, w związku z którym mieszkanie zostało przydzielone, został rozwiązany z innych przyczyn, a w szczególności z powodu: 1) wypowiedzenia pracy bez winy pracownika, 2) rozwiązania umowy o pracę z winy pracodawcy lub z powodu utraty przez pracownika zdolności do pracy, 3) przeniesienia pracownika w stan nieczynny lub w stan spoczynku, 4) śmierci pracownika — w stosunku do członków jego rodziny wspólnie z nim zamieszkałych zgodnie z warunkami przydziału, o ile osoby te są uprawnione do zamieszkania na zasadzie przepisów dekretu o publicznej gospodarce lokalami. W przypadkach przewidzianych powyżej pracodawca może jednak żądać opróżnienia mieszkania pracowniczego po uprzednim dostarczeniu mieszkania zastępczego, odpowiadającego obowiązującym normom zaludnienia i nadającego się do zajęcia ze względu na stan techniczny. Podobnie, jak dla mieszkań służbowych pracodawca nie ma obowiązku dostarczenia mieszkania zastępczego, jeżeli pracownik po opuszczeniu mieszkania pracowniczego uzyskał inne mieszkanie. W stosunku do mieszkań pracowniczych stosuje się również odpowiednio przepis o prawie pracownika lub innej osoby uprawnionej do otrzymania rzeczywistych kosztów przeprowadzki w przypadkach opróżnienia mieszkania służbowego. W przypadkach przejścia pracownika do innego pracodawcy za zgodą dotychczasowego pracodawcy, pracodawca dotychczasowy może żądać opróżnienia mieszkania pracowniczego jedynie wtedy, gdy pracownik otrzymał w związku z nową pracą inne mieszkanie, odpowiadające wyżej podanym warunkom mieszkania zastępczego. W podobnych przypadkach nowy pracodawca obowiązany jest przydzielić mieszkanie pracownicze w pierwszej kolejności pracownikowi przechodzącemu do jego zakładu pracy. Kontrolę nad wykonywaniem obowiązku tego sprawują naczelne władze pracodawców.

W przypadkach, uzasadnionych potrzebą gospodarczą Rada Ministrów może poddać w drodze uchwały niektóre kategorie mieszkań pracowniczych przepisom, przewidzianym w omawianym rozporządzeniu dla mieszkań służbowych.

O ile chodzi o postępowanie w sprawach opróżnienia mieszkania, omawiane rozporządzenie zawiera następujące przepisy: Pracodawca wzywa pracownika do opróżnienia mieszkania pismem do niego skierowanym, które powinno zawierać: 1) oznaczenie pracodawcy oraz imię i nazwisko pracownika i osób wspólnie z nim zamieszkałych, 2) oznaczenie mieszkania i termin jego opróżnienia; 3) wskazanie mieszkania zastępczego w przypadku, gdy pracodawca obowiązany jest do jego dostarczenia; 4) uzasadnienie żądania opróżnienia mieszkania z wyjaśnieniem podstawy faktycznej i prawnej; 5) pouczenie o terminie i sposobie wniesienia zarzutów do wojewódzkiej komisji lokalowej. Termin do opróżnienia mieszkania służbowego wynosi 14 dni.

Wojewódzka komisja lokalowa może nakazać częściowe opróżnienie mieszkania służbowego w terminie 3 dni w celu wprowadzenia do tego mieszkania nowego pracownika, zatrudnionego w miejsce dotychczasowego oraz nadać temu nakazowi rygor natychmiastowej wykonalności.

Termin do opróżnienia mieszkania pracowniczego nie może być krótszy niż dwa miesiące.

Pracownik lub inna osoba uprawniona ma prawo, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania do opróżnienia mieszkania służbowego lub pracowniczego, wnieść zarzuty do wojewódzkiej komisji lokalowej. Pismo obejmujące zarzuty powinno zawierać ich uzasadnienie ze wskazaniem środków dowodowych.

Jeżeli pracownik lub inna osoba uprawniona nie skorzysta z prawa wniesienia zarzutów i nie zastosuje się do wezwania, — pracodawca może zwrócić się do wojewódzkiej komisji lokalowej o wydanie decyzji co do opróżnienia mieszkania. W razie wniesienia zarzutów wojewódzka komsja lokalowa wydaje decyzję po przeprowadzeniu rozprawy. Jeżeli decyzja nie uwzględnia zarzutów, to powinna zawierać termin opróżnienia mieszkania. Rozprawa w wojewódzkiej komisji lokalowej powinna być wyznaczona w terminie nie dłuższym niż dwa tygodnie od dnia wpłynięcia zarzutów do tej komisji. O terminie rozprawy należy zawiadomić strony co najmniej na 3 dni przedtem. Decyzja wojewódzkiej komisji lokalowej jest ostateczna i stanowi tytuł wykonawczy, podlegający wykonaniu w trybie określonym w przepisach o postępowaniu przymusowym w administracji.

W wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych ważnym interesem publicznym, właściwa władza (dla pracowników *przedsiębiorstw państwowo-spółdzielczych i central spółdzielczo-państwowych* — *minister*, sprawujący zwierzchni nadzór nad pracodawcą, zaś dla *pracowników spółdzielni — Prezes Centralnego Związku Spółdzielczego)* może zarządzić opróżnienie mieszkania służbowego lub pracowniczego bez obowiązku dostarczenia mieszkania zastępczego, przewidzianego w przepisach omawianego rozporządzenia.

Rozporządzenie nakłada na pracodawców obowiązek dokonania do dnia 31 grudnia 1950 r. przydziału lokali mieszkalnych, zajmowanych w tym dniu przez pracowników, jeżeli lokale te w myśl omawianego rozporządzenia uważa się za mieszkania służbowe lub pracownicze.

Jeżeli w okresie od dnia otrzymania mieszkania do dnia wejścia w życie omawianego rozporządzenia pracownik przeszedł do służby (pracy) u innego pracodawcy z zachowaniem wymogów, uzasadniających otrzymanie mieszkania zastępczego, przydziału mieszkania zastępczego dokona nowy pracodawca w terminie do dnia 31 grudnia 1950 r. Jeżeli natomiast w podobnych przypadkach przejście nastąpiło bez zachowania wymogów, uzasadniających otrzymanie mieszkania zastępczego — dawny pracodawca ma prawo żądać opróżnienia mieszkania przez pracownika i osoby wspólnie z nim zamieszkałe w terminie do dnia 31 grudnia 1950 r. W razie niezgłoszenia żądania w tym terminie, przydziału dokona nowy pracodawca do dnia 31 marca 1951 r.

Jednak pracownik lub inna osoba uprawniona zachowuje prawo w terminie 14 dni od dnia otrzymania przydziału lub wezwania do opróżnienia mieszkania zwrócenia się do wojewódzkiej komisji lokalowej o ustalenie, że zajmuje lokal na podstawie innego tytułu niż tytuł określony w przydziale lub, że żądanie opróżnienia lokalu jest nieuzasadnione. O prawie tym należy pouczyć pracownika w piśmie, zawierającym przydział lub wezwanie do opróżnienia lokalu.

Omawiane rozporządzenie weszło w życie z dniem 6 lipca 1950 r. Z dniem tym utraciły moc obowiązującą wszelkie przepisy oraz postanowienia układów zbiorowych, regulaminów i umów, dotyczące przedmiotów, unormowanych powyższym rozporządzeniem.

Odstępowanie przy przemiale gospodarczym niektórych rodzajów zboża na rzecz Państwa.

poz. 263. Rozporządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 21 czerwca 1950 r., zmieniające rozporządzenie z dnia 29 grudnia 1949 r. w sprawie, wyszczególnionej w nagłówku.

Powyższe rozporządzenie zmienia rozporządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 29 grudnia 1949 r. (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 4 z 1950 r., str. 10) w ten sposób, że **wprowadza przepis, mocą którego Minister Handlu Wewnętrznego** może w drodze zarządzenia zwolnić na obszarze całego Państwa lub na oznaczonych terenach niektóre kategorie osób oddających zboże do przemiału gospodarczego lub wymiany na przetwory zbożowe od obowiązku odstępowania na rzecz Państwa zbóż wymienionych w rozporządzeniu z dn. 29 grudnia 1949 r. (tj. pszenicy, jęczmienia, owsa i mieszanek kłosowych oraz kłosowo-strączkowych).

Utworzenie Sądów Apelacyjnych w Koszalinie, Opolu i Zielonej Górze.

poz. 265. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 lipca 1950 r. o utworzeniu Sądów Apelacyjnych w Koszalinie, Opolu i Zielonej Górze oraz o ustaleniu okręgów Sądów Apelacyjnych w Bydgoszczy, Katowicach, Kielcach, Łodzi, Olsztynie, Poznaniu i Warszawie.

Rozporządzenie powyższe jest konsekwencją utworzenia województw koszalińskiego, opolskiego i zielonogórskiego. W związku z utworzeniem trzech nowych sądów apelacyjnych zaszła konieczność zmiany właściwości terytorialnej innych sądów apelacyjnych.

OKÓLNIKI I ZARZĄDZENIA PAŃSTWOWYCH WŁADZ CENTRALNYCH

Pokwitowanie za odstępowane przy przemiale gospodarczym zboże na rzecz Państwa.

W Monitorze Polskim, z dnia 24 czerwca 1950 r. Nr A—73 pod poz. 842 zostało ogłoszone zarządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 12 stycznia 1950 r. w sprawie ustalenia wzoru pokwitowania wydawanego osobom odstępującym przy przemiale gopspodarczym zboże na rzecz Państwa oraz w sprawie kosztów transportu odstąpionego zboża do punktu odbioru.

Rozporządzenie powyższe powołuje się na rozporządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 29 grudnia 1950 r. w sprawie odstępowania przy przemiale gospodarczym niektórych rodzajów zboża na rzecz Państwa (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 4 z 1950 r. str. 10).

Poza wzorem pokwitowania, który został załączony do omawianego zarządzenia, zarządzenie powyższe ustala następujące stawki za transport zboża, odstąpionego na rzecz Państwa, do punktu odbioru, wyznaczonego przez powiatową ekspozyturę **przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielczego „Polskie Zakłady Zbożowe"**:

1) z odległości	do 2 km			za każdą tonę	. . . .	zł 250
2) „	„	od 2	do 4 km	za każdą tonę	.	„ 330
3) „	„	„ 4	„ „ 6	„ „ „	„ .	„ 430
4) „	„	„ 6	„ „ 8	„ „ „	„ .	„ 500
5) „	„	„ 8	„ „ 10	„ „ „	„ .	„ 580

6) powyżej 10 km za każdy następny tono/km dolicza się zł 45.

Stawki wyżej podane obejmują wynagrodzenie za transport zboża bez względu na rodzaj środków transportowych oraz za wyładunek na rampę punktu odbioru.

Omawiane zarządzenie weszło w życie z dniem 24 czerwca 1950 r. z mocą obowiązującą od 1 stycznia 1950 r.

Urlopy pracowników, delegowanych do prac związkowych.

W Monitorze Polskim z dnia 30 czerwca 1950 r. Nr A—76 pod poz. 883 został ogłoszony Okólnik Nr 20 Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 1950 r. w sprawie udzielania urlopów pracownikom z tytułu oddelegowania ich do prac związkowych.

W myśl powyższego okólnika liczba pracowników oddelegowanych całkowicie do prac w kole związku zawodowego musi być proporcjonalna do liczby pracowników, zatrudnionych w danym urzędzie czy instytucji, a mianowicie na:

250 — 500 zatrudnionych — 1 oddelegowany,
501 — 1000 „ — 2 oddelegowanych,
1001 — 3000 „ — 3 oddelegowanych.

Zarządy miejscowych kół związków zawodowych uzgadniają z kierownikami urzędów i instytucji, a w ministerstwach i urzędach centralnych z dyrektorem Biura Kadr kandydatury pracowników na oddelegowanie do prac związkowych.

Kierownicy urzędów i instytucji, a w ministerstwach i urzędach centralnych dyrektorzy Biur Kadr — udzielają oddelegowanym pracownikom do prac związkowych specjalnych urlopów, zwalniających ich całkowicie od zajęć służbowych.

Do czasu unormowania sprawy uposażenia pracowników, urlopowanych do prac społecznych i politycznych, w drodze ustawowej, — pracownicy oddelegowani do prac związkowych pozostawać będą na dotychczasowym etacie, pobierając wynagrodzenie zasadnicze bez dodatku funkcyjnego.

Należne oddelegowanym pracownikom dodatki funkcyjne wypłacać będzie Zarząd Główny Związku Zawodowego.

Omawiany okólnik dotyczy urzędów i instytucji państwowych.

Wzajemne przekazywanie maszyn, urządzeń technicznych, środków transportowych i innych przemiotów majątku trwałego przez urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe.

W tym samym numerze Monitora Polskiego pod poz. 885 została ogłoszona instrukcja Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 2 czerwca 1950 r. w sprawie, wyszczególnionej w nagłówku.

Przerwy w zatrudnieniu oraz zmiany zakładu pracy, nie mające skutków pozbawiających lub ograniczających prawa pracownika do korzystania z urlopu.

W Monitorze Polskim z dnia 4 lipca 1950 r. Nr A—77 pod poz. 888 została ogłoszona uchwała Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 1950 r. w sprawie określenia przerw w zatrudnieniu oraz zmian zakładu pracy, które nie mają skutków pozbawiających lub ograniczających prawa pracownika do korzystania z urlopu.

Uchwała opiera się na przepisach ustawy o urlopach dla pracowników zatrudnionych w przemyśle i handlu, w brzmieniu, nadanym ustawą z dnia 20 marca 1950 r. (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 8 z 1950 r. str. 12).

W myśl powyższej uchwały przy ustalaniu wymiaru urlopów wypoczynkowych nie są uważane za przerwy w ciągłości pracy następujące okresy przerw w pracy, związane z wojną 1939 — 1945, a spowodowane: a) czynną służbą w wojsku polskim, b) czynną służbą w Armii Czerwonej, c) udziałem w walkach partyzancko-wyzwoleńczych, d) osadzeniem w obozie koncentracyjnym lub w więzieniu z przyczyn ideowych, e) przymusowym wywiezieniem na roboty, f) wysiedleniem lub przymusowym przesiedleniem.

Niezbędnym jednak warunkiem uznania wyszczególnionych wyżej przyczyn za nie powodujące przerwy w ciągłości pracy, jest zgłoszenie się pracownika do pracy w zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed przerwą, w okresie trzech miesięcy po ustaniu tych przyczyn w związku z wyzwoleniem danego terenu kraju i zakończeniem działań wojennych.

Jeżeli zakład pracy, w którym pracownik był zatrudniony przed przerwą, został zniszczony albo całkowicie lub częściowo unieruchomiony, uznanie przerwy za nienaruszającą ciągłości pracy może nastąpić jedynie wówczas, gdy pracownik w okresie trzech miesięcy podjął pracę w tym samym zawodzie w innym uspołecznionym zakładzie pracy, a gdy chodzi o pracowników górnictwa węglowego — powrócił w tym samym okresie do pracy w górnictwie węglowym.

Przy ustalaniu czasu pracy, dającego pracownikowi prawo do określonego wymiaru urlopu, dodaje się okres pracy nieprzerwanie wykonywanej bezpośrednio przed przerwą, spowodowaną wyszczególnionymi wyżej przyczynami, do okresu pracy nieprzerwanie wykonywanej od chwili podjęcia pracy bezpośrednio po przerwie z zachowaniem warunków zgłoszenia się do pracy w okresie trzechmiesięcznym po ustaniu przeszkody względnie podjęcia pracy w tym samym zawodzie w innym uspołecznionym zakładze pracy w tym samym okresie czasu.

Do czasu pracy, dającego pracownikowi prawo do określonego wymiaru urlopu, dolicza się na równi z czasem przepracowanym czas trwania przerwy, spowodowanej przyczynami, wyszczególnionymi wyżej pod literami od a) do d) włącznie.

Udowodnienie okoliczności, uprawniających do zastosowania postanowień omawianej uchwały, jest obowiązkiem zainteresowanego pracownika.

Okoliczności wymienione wyżej pod literami c) i d) stwierdza się zaświadczeniem Związku Bojowników o Wolność i Demokrację.

Uchwała weszła w życie z dniem 4 lipca 1950 r. z mocą obowiązującą od dnia 8 kwietnia 1950 r. z tym jednak, że ustalenie czasu pracy, dokonane zgodnie z dotychczas obowiązującymi przepisami za okres przed wejściem w życie omawianej uchwały zachowuje swą moc.

Czynsz za lokale użytkowe, wynajmowane przez jednostki administracji państwowej oraz instytucje i przedsiębiorstwa uspołecznione.

W tym samym numerze Monitora Polskiego pod poz. 839 została ogłoszona uchwała Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 1950 r. w sprawie czynszów za lokale użytkowe, wynajmowane przez jednostki administracji państwowej oraz instytucje i przedsiębiorstwa uspołecznione.

Przepisy omawianej uchwały mają zastosowanie przy normowaniu wysokości czynszu za lokale użytkowe w przypadkach, kiedy zarówno wynajmujący jak i najemca należą do jednostek administracji państwowej lub instytucji i przedsiębiorstw uspołecznionych, a w szczególności: **przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze, centrale spółdzielczo-państwowe, centrale spółdzielni i spółdzielnie.**

Za lokale użytkowe w rozumieniu omawianej uchwały uważa się lokale, zajmowane na cele inne niż mieszkalne, chociażby one z przeznaczenia swego były lokalami mieszkalnymi.

W przypadkach, gdy lokal użytkowy lub jego część używane są równocześnie na cele mieszkalne, najemca lokalu płaci czynsz według stawek, przewidzianych w omawianej uchwale, od całego lokalu.

Przepisy omawianej uchwały stosuje się do lokali użytkowych bez względu na czas, w którym lokale te zostały zbudowane.

Podstawą obliczenia czynszu za najem **lokali użytkowych, mieszczących się w budynkach mieszkalnych** jako ich część składowa, jest stawka miesięczna za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu określona, we właściwej tabeli, stanowiącej załącznik do omawianej uchwały. O zaliczeniu lokalu do jednej z kategorii, wymienionych w załączonych do uchwały tabelach, decyduje rzeczywisty sposób użytkowania lokalu, a nie podmiotowy charakter najemcy. Np. lokal używany przez instytucję oświatową na cele biurowe lub handlowe (księgarnia) podlega zaliczeniu do lokali biurowych lub handlowych, a nie do lokali służących celom oświatowym, chociaż najemcą jest instytucja oświatowa.

Załączone do uchwały tabele określają stawki czynszu za 1 m² powierzchni na okres jednego miesiąca dla następujących kategorii lokali: biurowych, handlowych przemysłowych, gastronomicznych, służących celom akcji socjalnej (kulturalno-oświatowym, służby zdrowia, opieki społecznej itp.) oraz dla garaży, pomieszczeń składowych i szop zamkniętych.

Czynsz za lokal użytkowy nie dający się bez zastrzeżeń zaliczyć do żadnej z kategorii, wymienionych w tabelach, ustala się według tej tabeli, która najbardziej odpowiada rodzajowi danego lokalu; a jeżeli lokal posiada urządzenia specjalne, jest wynajmowany zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń i nie daje się zaliczyć do żadnej z kategorii, wymienionych w tabelach, — czynsz określa się drogą indywidualnej umowy (dotyczy to w szczególności lokali kinowych, teatralnych i innych lokali o przeznaczeniu specjalnym).

Wysokość czynszu za lokale o przeznaczeniu specjalnym nie może być wyższa, niżby wypadała z zastosowania stawek, przewidzianych dla lokali przemysłowych. W przypadkach gdy strony nie mogą dojść do porozumienia co do wysokości czynszu, wysokość czynszu tego określi właściwa Państwowa Komisja Arbitrażowa.

Oprócz czynszu wynajmujący może pobierać opłaty tytułem zwrotu kosztów dostarczonego z własnych urzą-

dzeń oświetlenia lokalu, ogrzewania i ciepłej wody z własnych urządzeń centralnych oraz używania dźwigów.

Przez urządzenia techniczne, o których mowa w załączonych do uchwały tabelach, należy rozumieć: a) instalację kanalizacyjną; b) instalację elektryczną lub gazową.

Czynsz za lokale w suterenach lub na poddaszu, jeżeli nie są one używane na pomieszczenia składowe, obniża się o 20%, a czynsz za piwnice, stanowiące przynależność lokalu użytkowego, jeżeli nie są używane na pomieszczenia składowe, — o 50%.

Czynsz za najem **lokali użytkowych, obejmujących całe budynki**, zajmowanych przez jednego lub kilku najemców, oblicza się w podany wyżej sposób z zastosowaniem obniżki o 30%. Ponadto jeżeli najemca takich lokali użytkowych przyjmuje na siebie obowiązek dokonywania kapitalnych remontów, zgodnie z obowiązującymi przepisami, — czynsz obniża się o 16%, a jeżeli najemca przyjmuje na siebie obowiązek dokonywania remontów bieżących, obciążających wynajmującego, — obniżka czynszu wynosić ma 7%.

Obniżka czynszu z tytułu przyjęcia przez najemcę obowiązku dokonywania kapitalnych remontów obowiązuje pod warunkiem, że umowa najmu zostaje zawarta co najmniej na lat dziesięć.

Przepisy omawianej uchwały nie mają zastosowania w odniesieniu do nieruchomości, które zostały lub będą przekazane wykonawcom narodowych planów gospodarczych na podstawie dekretu z dnia 26 kwietnia 1949 r. o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 13 z 1949 r. str. 11) wraz z późniejszymi zmianami.

Omawiana uchwała wchodzi w życie z dniem pierwszym miesiąca, następującego po ogłoszeniu, to jest z dniem 1 sierpnia 1950 roku.

Czynsz w wysokości, wynikającej z przepisów omawianej uchwały, obowiązuje również w już istniejących przypadkach najmu, jeżeli czynsz umowny jest inny. Odnosi się to jednakże tylko do czynszu należnego za czas po dniu wejścia w życie omawianej uchwały.

Czynsz nie uiszczony za czas przed wejściem w życie omawianej uchwały z powodu sporu o jego wysokość — jeżeli spór nie został jeszcze ostatecznie rozstrzygnięty — pobiera się w wysokości przypadającej na podstawie omawianej uchwały.

Wykonanie uchwały zostało poruczone Ministrowi Gospodarki Komunalnej.

Do uchwały zostały załączone tabele stawek czynszowych: tabela Nr 1, dotycząca lokali biurowych; tabela Nr 2 dotyczy lokali handlowych; Nr 3 — lokali przemysłowych; Nr 4 — lokali służących celom kulturalno-oświatowym, służby zdrowia i opieki społecznej; Nr 5 — lokali gastronomicznych i Nr 6 — pomieszczeń składowych, garaży, szop zamkniętych itp.

Wszystkie te tabele podają stawki w złotych za 1 m² powierzchni użytkowej miesięcznie. Wysokość stawki zależy od miejscowości, w której znajduje się nieruchomość (osiedla do 20.000 mieszkańców; ponad 20.000 do 75.000 mieszkańców; miasta Warszawa, Łódź, Poznań, Kraków, Katowice, Gdańsk-Gdynia) oraz od urządzeń technicznych istniejących w budynku.

Stawki są podane w granicach: 1) dla lokali biurowych od 74 do 130 zł; 2) dla lokali handlowych od 89 do 156 zł; 3) dla lokali przemysłowych od 67 do 117 zł; 4) dla lokali służących celom kulturalno-oświatowym, służby zdrowia i opieki społecznej od 59 do 104 zł; 5) dla lokali gastronomicznych od 89 do 171 zł; i 6) dla pomieszczeń składowych, garaży, szop zamkniętych itp. od 37 do 65 złotych.

Udzielanie zamówień spółdzielniom pracy inwalidów.

W tym samym numerze Monitora Polskiego pod poz. 893 zostało ogłoszone zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 26 maja 1950 r. w sprawie udzielania zamówień spółdzielniom pracy inwalidów.

W myśl powyższego zarządzenia **spółdzielnie pracy inwalidów, zrzeszone w Centrali Spółdzielni Inwalidów, pod** względem udzielania im zamówień w zakresie ich przedmiotu działania należy traktować na równi z przedsiębiorstwami państwowymi.

Zarządzenie powyższe opiera się na przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r. w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 7 z 1949 r. str. 16 i Nr 23 z 1949 r. str. 14).

Zarządzenie weszło w życie z dniem 4 lipca 1950 r.

Przekazywanie przedsiębiorstw, zakładów lub ich części oraz przedmiotów majątku trwałego pomiędzy państwowymi jednostkami gospodarczymi a jednostkami spółdzielczymi.

W Monitorze Polskim z dnia 8 lipca 1950 r. Nr A-78 pod poz. 911 została ogłoszona uchwała Prezydium Rządu z dnia 24 czerwca 1950 r. w sprawie, wymienionej w nagłówku.

Pełny tekst tej uchwały został ogłoszony w numerze 12 Monitora Spółdzielczego pod poz. 89.

Wzór umowy generalnej.

W tym samym numerze Monitora Polskiego pod poz. 913 zostało ogłoszone zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 26 czerwca 1950 r. w sprawie wzoru umowy generalnej o dostawę towarów.

Zarządzenie opiera się na przepisach ustawy z dnia 19 kwietnia 1950 r. o umowach planowych w gospodarce socjalistycznej (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 9 z 1950 r. str. 15 i 16).

Do zarządzenia został załączony ustalony wzór umowy generalnej wraz ze szczegółowymi uwagami.

Nakłady na uruchomienie nowej produkcji.

W Monitorze Polskim z dnia 11 lipca 1950 r. Nr A-79 pod poz. 924 zostało ogłoszone zarządzenie Ministra Finansów z dnia 3 lipca 1950 r. w sprawie nakładów na uruchomienie nowej produkcji w czynnych przedsiębiorstwach przemysłowych.

Zarządzenie powyższe określa, co należy rozumieć pod pojęciem nakładów na uruchomienie nowej produkcji i zawiera przepisy, dotyczące zasad umorzenia względnie odpisania na straty tych nakładów.

Powszechna elektryfikacja wsi i osiedli.

W Monitorze Polskim z dnia 15 lipca 1950 r. Nr A-80 pod poz. 942 została ogłoszona uchwała Rady Ministrów z dnia 3 lipca 1950 r. w sprawie opłat elektryfikacyjnych, pobieranych przy powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli.

Uchwała powyższa opiera się na przepisach ustawy o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli, omówionej na właściwym miejscu niniejszego przeglądu ustawodawstwa.

Do uiszczenia opłaty elektryfikacyjnej są obowiązani właściciele budynków, objętych powszechną elektryfikacją. W przypadku jednak gdy budynek taki użytkowany jest przez inną osobę, prezydium gminnej rady narodowej może obciążyć tę osobę obowiązkiem uiszczenia opłaty elektryfikacyjnej.

Wysokość opłaty elektryfikacyjnej ustala się w zależności od przychodu szacunkowego z gospodarstwa rolnego w 1950 r. według tabeli, załączonej do omawianej uchwały.

Elektryfikacja budynków, użytkowanych przez urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe, jak również przez *przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze, centrale spółdzielczo-państwowe oraz spółdzielnie*, — finansowana będzie ze środków, przewidzianych w planach inwestycyjnych. Organizacje i instytucje, których elektryfikacja nie jest przewidziana planem inwestycyjnym, a które zgłoszą wniosek o włączenie ich do elektryfikacji, opłacają rzeczywiste koszty przyłączenia i wykonania urządzeń w wysokościach i terminach, ustalonych przez zjednoczenie energetyczne.

Omawiana uchwała weszła w życie z dniem **20 lipca 1950 r.**

W Monitorze Polskim z dnia 21 lipca 1950 r. Nr A-82 pod poz. 971 zostało ogłoszone zarządzenie Ministra Przemysłu Ciężkiego z dnia 6 lipca 1950 r. w sprawie zakresu powszechnej elektryfikacji we wsiach i osiedlach.

W myśl powyższego zarządzenia powszechna elektryfikacja we wsiach i osiedlach obejmuje w zakresie wyposażenia budynków w urządzenia elektryczne, o ile chodzi o budynki, użytkowane przez *przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze, centrale spółdzielczo-państwowe oraz spółdzielnie*, — wykonanie punktów świetlnych i siłowych zgodnie z planem inwestycyjnym.

Dodatkowe instalacje świetlne będą wykonane łącznie z przeprowadzeniem podstawowych urządzeń odbiorczych na wnioski właścicieli względnie użytkowników budynków, zgłoszone do właściwych zjednoczeń energetycznych w ciągu 2 tygodni po ogłoszeniu powszechnej elektryfikacji dla wsi lub osiedla.

Koszt tych dodatkowych wewnętrznych urządzeń ustali właściwe Zjednoczenie na podstawie cennika zatwierdzonego przez Ministra Przemysłu Ciężkiego. Kosztorys tych dodatkowych urządzeń przedstawia Zjednoczenie wnioskodawcy do zaakceptowania przed rozpoczęciem robót. Zjednoczenie przystąpi do wykonania dodatkowych robót, o ile wnioskodawca zaakceptuje kosztorys w ciągu 7 dni od daty otrzymania kosztorysu i przed rozpoczęciem robót wpłaci w sposób wskazany przez Zjednoczenie Energetyczne kwotę objętą kosztorysem.

Ostateczne rozliczenie nastąpi na podstawie rachunku po wykonaniu robót i nie powinno w zasadzie odbiegać od kosztorysu.

Zarządzenie weszło w życie z dniem 21 lipca 1950 r. i traci moc obowiązującą z dniem 31 grudnia 1950 r.

Struktura organizacyjna uspołecznionych przedsiębiorstw przemysłu kluczowego.

W Biuletynie Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 12 z dnia 12 czerwca 1950 r. pod poz. 145 została ogłoszona uchwała Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 12 maja 1950 r. w sprawie struktury organizacyjnej uspołecznionych przedsiębiorstw przemysłu kluczowego, centralnych zarządów przemysłu i zjednoczeń.

Uchwała wychodzi z założenia, że organizacja uspołecznionych przedsiębiorstw powinna służyć realizacji: a) planów gospodarczych; b) zasady jednoosobowego kierownictwa; c) zasady rozrachunku gospodarczego, oraz d) skutecznej kontroli wykonania zadań przez poszczególne komórki przedsiębiorstwa i przez przedsiębiorstwa jako całość.

Uchwała zawiera: I. zasady ogólne; II. strukturę wewnętrzną przedsiębiorstwa kluczowego; i III. strukturę wewnętrzną Centralnego Zarządu Przemysłu.

Do uchwały został załączony szereg schematów ramowych.

Sprzedaż nawozów sztucznych.

W tym samym numerze Biuletynu PKPG pod poz. 148 zostało ogłoszone zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 7 czerwca 1950 r. w sprawie cen i warunków sprzedaży nawozów sztucznych na sezon jesienny 1950 roku.

Karty zapotrzebowania, składane w Centralnym Biurze Obrotu Maszynami (CBOM).

W tym samym numerze Biuletynu PKPG pod poz. 152 zostało ogłoszone pismo okólne PKPG, Departament Inwestycji (znak IN5 WS-01-97) z dnia 10 czerwca 1950 r. w sprawie prawidłowego wypełniania i wykorzystania kart zapotrzebowania CBOM do celów bilansu maszyn, przydzielonych przez CBOM na rok 1951.

Wynagrodzenie za pracę autorów, tłumaczy, opiniodawców itp. książek i wydawnictw informacyjnych z zakresu zagadnień gospodarczych.

W Biuletynie PKPG Nr 13 z dnia 20 czerwca 1950 r. pod poz. 154 zostało ogłoszone zarządzenie Przewodniczącego PKPG z dnia 12 maja 1950 r. (znak ZAIA-50-2) w sprawie wynagrodzeń za pracę autorów, tłumaczy, opiniodawców, redaktorów, korektorów i rysowników, wykonane na zlecenie instytucji wydawniczych w związku z opracowaniem książek z zakresu zagadnień gospodarczych.

W tym samym numerze Biuletynu pod poz. 155 ogłoszone zostało zarządzenie Przewodniczącego PKPG z dnia 12 maja 1950 r. (znak ZAIA-50-1) w sprawie wynagrodzeń za prace autorów, tłumaczy, korektorów, wykonywane przy opracowaniu wydawnictw informacyjno-gospodarczych, na zlecenie przedsiębiorstw wydawniczych.

Roboty budowlano - montażowe.

W tym samym numerze Biuletynu PKPG pod poz. 156 zostało ogłoszone zarządzenie Przewodniczącego PKPG z dnia 6 czerwca 1950 r. (znak ZASA-05-13) w sprawie robót budowlano-montażowych, nie objętych Katalogiem Norm i Cen Jednostkowych.

Urlopy egzaminacyjne.

W tym samym numerze Biuletynu PKPG pod poz. 157 zostało ogłoszone zarządzenie Przewodniczącego PKPG z dnia 14 czerwca 1950 roku (znak ZA4-00-46), zawierające wytyczne w sprawie udzielania urlopów egzaminacyjnych słuchaczom Uniwersytetów Powszechnych, zatrudnionym w przedsiębiorstwach i zakładach gospodarki uspołecznionej.

Zwolnienie od opodatkowania obrotów oraz nabycia praw majątkowych przez „Spólnotę Pracy" i Centralę Rzemieślniczą.

W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Finansów z dnia 6 lipca 1950 r. Nr 16 pod poz. 98 został ogłoszony okólnik tego Ministerstwa z dnia 5 czerwca 1950 r. Nr BD.1052/2/50 w sprawie, wyszczególnionej w nagłówku.

Z uwagi na to, że w związku z reorganizacją spółdzielczości rzemieślniczej oraz Centrali Rzemieślniczej, przeprowadzonej na skutek decyzji Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 27 marca 1950 r. Nr DPOA-07-18, i zachodzącą w wyniku tej reorganizacji koniecznością dokonania zmian w stanie majątkowym zainteresowanych spółdzielni, Minister Finansów zarządził na podstawie art. 35 dekretu z dnia 16 maja 1946 r., poz. 175) umorzenie podatku:

1) od nabycia praw majątkowych, należnego od odpłatnego przejęcia przez „Spólnotę Pracy", Spółdzielczą Organizację Zbytu Drobnej Wytwórczości od Centrali Spółdzielczo-Państwowej „Centrala Rzemieślnicza": a) wyrobów gotowych, b) lokali magazynowych wraz z urządzeniami i wyposażeniami, umowami najmu, polisami ubezpieczeniowymi, c) umów gospodarczych, oraz d) innych aktywów;

2) obrotowego, przypadającego od „Centrali Rzemieślniczej" z tytułu odpłatnego przekazania na rzecz „Spólnoty Pracy" towarów i innych rzeczy, będących z przeznaczenia przedmiotem obrotu handlowego.

Termin płatności podatku od wynagrodzeń przez spółdzielnie.

W tym samym numerze Dziennika Urzędowego Minist. Finansów pod poz. 102 został ogłoszony okólnik tego Ministerstwa z dnia 16 czerwca 1950 r. Nr PM. 1667/4/50 w sprawie, przytoczonej w nagłówku.

W myśl powyższego ookólnika *centrale spółdzielni i spółdzielnie*, wobec rozciągnięcia na nie uchwałą Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 1949 r. (Monitor Spółdzielczy Nr A-8, poz. 58) postanowienia uchwały Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1947 r. o zasadach systemu finansowego, — obowiązane są od chwili wejścia w życie uchwały z dnia 12 kwietnia 1949 r. wpłacać podatek od wynagrodzeń w dniu podjęcia sum na wypłatę wynagrodzeń.

Zasada powyższa nie ma jednak zastosowania wówczas, gdy na skutek zezwolenia właściwego banku lub spółdzielni kredytowej wynagrodzenia wypłacane są nie z sum podjętych na ten cel z instytucji kredytowej, lecz z pogotowia kasowego lub z wpływów gotówkowych. W tego rodzaju przypadkach podatek od wynagrodzeń może być wpłacany w terminie do siedmiu dni po dokonaniu wypłaty wynagrodzenia.

Księgowość zakładów gastronomicznych, prowadzonych przez spółdzielnie, zrzeszone w C.R.S. „Samopomoc Chłopska".

W tym samym numerze Dziennika Urzędowego Ministerstwa Finansów pod poz. 108 został ogłoszony okólnik tego Ministerstwa z dnia 3 lipca 1950 r. Nr BD775/3/50 w sprawie przytoczonej w nagłówku.

W okólniku tym Ministerstwo Finansów poleca nie kwestionować prowadzonych do dnia 30 czerwca 1950 r. włącznie przez *spółdzielnie* zrzeszone w Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska" ksiąg handlowych zakładów gastronomicznych i uznać je za prawidłowe, jeżeli powodem uznania tych ksiąg za nieprawidłowe miało być jedynie niezachowanie przez spółdzielnie przepisów o obowiązku prowadzenia ksiąg szczególnego typu przez podatników prowadzących przedsiębiorstwa gastronomiczne (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 1 z 1950 r., str. 20) pod warunkiem jednak, że prowadzone do tego terminu księgi handlowe będą odpowiadały przepisom rozporządzenia o księgach handlowych, uproszczonych i podatkowych z dnia 31 października 1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 65 z 1946 r., poz. 365), które obowiązywały do dnia 31 grudnia 1949 r.

Opodatkowanie podatkiem dochodowym spółdzielni w przypadku połączenia (fuzji) w ciągu roku kalendarzowego lub rachunkowego.

W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Finansów z dnia 14 lipca 1950 r. Nr 17 pod poz. 111 został ogłoszony okólnik tego Ministerstwa z dnia 28 czerwca 1950 r. Nr BD.2695/6/50 w sprawie, przytoczonej w nagłówku.

Okólnik powyższy wyjaśnia, że w razie połączenia (fuzji) spółdzielni w ciągu roku kalendarzowego lub rachunkowego należy ustalać zobowiązania podatkowe spółdzielni przejmującej od dochodu osiągniętego w ciągu całego roku, tj. od dochodu osiągniętego zarówno przed, jak i po połączeniu, a więc zarówno od wyników działalności pierwotnego zespołu gospodarczego, jakim dysponowała spółdzielnia przejmująca do daty przejęcia, jak i od wyników działalności za okres od daty przejęcia do końca roku nowego zespołu gospodarczego, powstałego z przyłączenia do dawnego zespołu nowych obiektów gospodarczych, przejętych od spółdzielni przejmowanych. Natomiast podmiotem podatkowym w stosunku do dochodów, osiągniętych w okresie — do daty przejęcia obiektów przekazanych spółdzielni przejmującej, jest spółdzielnia przejmowana.

Rejestracja skazań z ustawy o zabezpieczeniu socjalistycznej dyscypliny pracy.

W dzienniku Urzędowym Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 5 lipca 1950 r. Nr 4 pod poz. 12 zostało ogłoszone zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 czerwca 1950 r. w sprawie przytoczonej w nagłówku.

W myśl powyższego zarządzenia w każdym przypadku wymierzenia kary sądowej z mocy przepisów ustawy z dnia 19 kwietnia 1950 r. o zabezpieczeniu socjalistycznej dyscypliny pracy (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 9 z 1950 r., str. 14) mają być sporządzone przez sądy karty karne dla rejestru skazanych, prowadzonego przez Ministerstwo Sprawiedliwości.

Nowy katalog Norm i Cen Jednostkowych w budownictwie.

W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Budownictwa Nr 7 z dnia 27 maja 1950 r. pod poz. 68 zostało ogłoszone zarządzenie Ministra Budownictwa z dnia 3 maja 1950 r. L. dz. VI.2/Z/551/50 w sprawie wprowadzenia w życie nowego katalogu Norm i Cen Jednostkowych w budownictwie.

Zespołowe metody pracy w budownictwie.

W tym samym numerze dziennika urzędowego Ministerstwa Budownictwa pod poz. 69 zostało ogłoszone zarządzenie Ministra Budownictwa z dnia 5 maja 1950 r. L. dz. D.IV. 2/2551/50 w sprawie upowszechnienia zespołowych metod pracy w budownictwie. Zarządzenie powyższe zostało wydane w związku z wprowadzeniem z dniem 15 maja 1950 r. nowego „Katalogu Norm i Cen Jednostkowych".

Urlopy egzaminacyjne pracowników przedsiębiorstw i zakładów gospodarki uspołecznionej.

W tym samym numerze dziennika urzędowego Ministerstwa Budownictwa pod pozycją 81 został ogłoszony okólnik Nr 25 tego Ministerstwa z dnia 3 maja 1950 r. L. dz. BKD/2431/50 w sprawie udzielania urlopów egzaminacyjnych pracownikom przedsiębiorstw i zakładów gospodarki uspołecznionej, uczęszczającym do szkół podstawowych, liceów ogólnokształcących i zawodowych oraz do szkół wyższych zawodowych i akademickich.

Okólnik opiera się na wytycznych Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 71 z dnia 17 marca 1950 r. (znak ZA.4.D-00-46).

W związku z tymi wytycznymi Ministerstwo Budownictwa poleca, aby pracownikom przedsiębiorstw i zakładów gospodarki uspołecznionej, uczęszczającym do szkół podstawowych, liceów ogólnokształcących i zawodowych oraz do szkół wyższych zawodowych i akademickich, udzielano płatnych urlopów egzaminacyjnych w rozmiarze i na zasadach następujących:

1. Pracownikom — uczniom szkół podstawowych oraz liceów ogólnokształcących i zawodowych — do 7 dni dla przygotowania się do egzaminów dorocznych (do następnej klasy) i do 14 dni dla przygotowania się do egzaminu końcowego w danej szkole.

2. Pracownikom — słuchaczom Kursów Przygotowawczych do szkół wyższych, studentom szkół wyższych zawodowych i akademickich pierwszego i następnych lat studiów — do 14 dni w ciągu każdego roku studiów, w okresie nieprzerwanym, lub częściowo stosownie do systemu egzaminacyjnego obowiązującego w danej uczelni.

3. Pracownikom — studentom ostatniego roku studiów w szkołach wyższych zawodowych i akademickich — do 21 dni dla złożenia egzaminów końcowych, a jeżeli egzaminy końcowe obejmują także egzaminy na stopień naukowy — łącznie do 28 dni urlopu.

4. Pracownikom — uczęszczającym na kursy specjalne obejmujące przedmioty związane z dziedziną pracy danego pracownika, których nieprzerwany czas trwania wynosi nie mniej niż 6 miesięcy — do 7 dni dla złożenia egzaminu końcowego.

Urlop nie przysługuje pracownikom, którzy na okres trwania kursu specjalnego są zwolnieni od wykonywania obowiązku pracy na podstawie umowy o pracę.

5. Przy udzielaniu urlopu należy każdorazowo mieć na względzie potrzeby służby. Udzielanie urlopu nie może uzasadniać wniosków o dodatkowe kredyty na zwiększanie etatu osobowego.

6. Pracownik, ubiegający się o urlop egzaminacyjny powinien dołączyć do swej prośby zaświadczenie uczelni zawierające dane potrzebne dla ustalenia, czy i w jakim rozmiarze przysługuje mu prawo do urlopu egzaminacyjnego.

7. Po wykorzystaniu przez pracownika urlopu egzaminacyjnego, władza udzielająca urlop sprawdzi czy cel urlopu został osiągnięty, t.j. czy pracownik przystąpił do egzaminu.

8. W przypadku nieprzystąpienia pracownika do egzaminu, złożenia go z wynikiem ujemnym, pracownikowi nie wolno udzielać urlopu egzaminacyjnego dla powtórnego przygotowania się do tego samego (lub poprawkowego egzaminu.

9. Czas urlopu egzaminacyjnego nie wlicza się do przysługującego pracownikowi urlopu wypoczynkowego.

10. Zasady powyższe nie odnoszą się do pracowników młodocianych, w stosunku do których mają zastosowanie obowiązujące przepisy w przedmiocie pracy młodocianych.

Okólnik powyższy opiera się na zarządzeniu Ministra Oświaty z dn. 5 maja 1950 r. (Nr Os. 3-9472/50) w tej samej sprawie, ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Oświaty z dnia 19 maja 1950 r. Nr 7, poz. 104. Zarządzenie to obowiązuje we wszystkich przedsiębiorstwach i zakładach gospodarki uspołecznionej.

KOMUNIKAT SPÓŁDZIELCZEGO STUDIUM KORESPONDENCYJNEGO

W końcu lipca r. b. wyszedł z druku i został rozesłany do wszystkich placówek spółdzielczych **Informator Spółdzielczego Studium Korespondencyjnego Centralnego Związku Spółdzielczego na 1950/51 rok.** Zawarte są w nim wszystkie wiadomości orientujące ogół pracowników w możliwościach gruntownego samokształcenia się na poziomie średnim w zakresie księgowości, planowania i rewizji, oraz kierowników komórek kadrowych — w jaki sposób należy zgłaszać do SSK podania zainteresowanych kandydatów.

Jeżeliby która z placówek spółdzielczych Informatora SSK nie otrzymała, należy niezwłocznie zwrócić się w tej sprawie do kierownictwa SSK — Warszawa, ul. Nowy Świat 53, z prośbą o przesłanie Informatora i zgodnie z zawartymi w nim wytycznymi zgłosić odpowiednio dobranych spośród ogółu pracowników kandydatów na nauki w szkołach SSK.

ERRATA

Na skutek omyłki zecerskiej w Nrze 11 Monitora Spółdzielczego na str. 11, szpalta 1-sza, wkradł się błąd, mianowicie podtytuł winien brzmieć: „Obowiązki pracowników".

OGŁOSZENIA REJESTROWE

Likwidacja spółdzielni

Zostały rozwiązane niżej wymienione spółdzielnie, których wierzyciele są wezwani do zgłoszenia przysługujących im roszczeń w terminie 6-ciu miesięcy od daty ogłoszenia. Niezgłoszenie tych roszczeń w wyżej podanym terminie skutkować będzie zaspokojenie roszczeń jedynie z niezrozdzielonego jeszcze majątku spółdzielni.

Gospodarcze Zrzeszenie Samorządu Terytorialnego Spółdzielnia z odp. udz. w Warszawie, ul. Dobra 28. Likwidatorzy: Adam Janowski, Jerzy Bednarczyk, Jerzy Polubiec. 140/1179

Spółdzielnia Elektryfikacyjna w Warszawie, ul. Topiel 7a. Likwidatorzy: Bocheńska Ildefonsa, Rudowski Józef, Straszak Czesław. 141/1180

Spółdzielnia Przemysłu Sportowego i Pomocy Naukowych „Stadion" z odp. udz. w Tarnowie, ul .Kopernika 3a. 142/1181

Spółdzielnia Wydawnicza „Drukarnia Uniwersytetu i Politechniki" z odp. udz. we Wrocławiu wzywa wierzycieli o zgłoszenie pretensji na ręce Zarządu, Wrocław, ul. Świerczewskiego 19. 143/1182

Spółdzielnia Rybacka „Kaszub" z odp. udz. w Wejherowie. B.O. „Czytelnik"-Gdynia Zlec. 3574/K. 144/1183

Pomocnicza Spółdzielnia Członków Cechu Piekarzy z odp. udz. w Gdyni. 145/1184

Spółdzielnia Pracy Nauczycieli Muzyki i Śpiewu w Szczecinie, ul. Kaszubska 9. Pretensje zgłaszać na ręce likwidatora Ob. Mielnikowa Borysa zam. w Szczecinie, ul. Rostworowskiego 11 m 12. 146/1185

Spółdzielnia Pracy „Strażak" z odp. udz. w Szczecinie, Pl. Orła Białego 16. Zgłoszenia składać na ręce likwidatora Stanisława Kowalczyka, pod adresem: Szczecin, ul. Marcinkowskiego 3a. 148/1187

Zbycie przedsiębiorstwa

Spółka „Przedsiębiorstwo Połowów Dalekomorskich „Dalmor", spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji", Gdynia, ul. Hryniewickiego 14.

Na mocy aktu notarialnego z dn. 31 maja 1949 r. za Nr rep. 2040 z r. 1949 Natoriusza Sądu Okręgowego w Gdyni całe przedsiębiorstwo spółki wraz ze wszystkimi aktywami i pasywami zostało sprzedane Przedsiębiorstwu Państwowemu Dalmor - Połowy Dalekomorskie w Gdyni, ul. Hryniewickiego 14, wobec czego spółka żadnych aktywów ani pasywów (zobowiązań) nie ma.

Również koszty likwidacji pokrywa wymienione przedsiębiorstwo państwowe.

Gdynia, dnia 6 lipca 1950 r.

Likwidatorzy

147/1186

Walne Zgromadzenia

Zawiadamiamy, że WALNE ZGROMADZENIE członków **Spółdzielczego Banku Pracy z odpow. udziałami w Warszawie** odbędzie się w dniu 16 września 1950 r. o godz. 16 w lokalu Spółdzielni „Dorgan" — przy ul Marszałkowskiej Nr 61 (świetlica) — z następującym porządkiem obrad: 1. Zagajenie i ukonstytuowanie prezydium — 2. Odczytanie i przyjęcie protokułu z ostatniego Walnego Zgromadzenia z dn. 1.7.49 r. — 3. Sprawozdanie Zarządu za r. 1949 — 4. Bilanse oraz Rki Strat i Nadwyżek za r. 1949 — 5. Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej — 6. Zatwierdzenie sprawozdań oraz bilansów i r-ków strat i nadwyżek za rok 1949 masy „polskiej" i „okupacyjnej" — 7. Podział nadwyżki za r 1949 — 8. Plan finansowy i budżet na r 1950 — 9. Oznaczenie najwyższej sumy zobowiązań Banku — 10. Oznaczenie sumy najwyższego kredytu dla członka — 11. Uzupełniające wybory do Rady Nadzorczej Banku — 12. Wnioski członków Banku.

Walne Zgromadzenie, jako zwołane w sposób zgodny z § 11 p 2 Statutu, będzie prawomocne i zdolne do powzięcia wiążących uchwał bez względu na ilość obecnych.

Bilans i sprawozdanie jest wyłożone do przejrzenia w lokalu Banku.

Zarząd

162/2014

Różne.

Zarząd Szewskiej Spółdzielni Pracy „Ogniwo" w Prudniku unieważnia skradzione w dniu 14 sierpnia 1950 r. w Chorzowie, pisma i przelewy bankowe, statut Spółdzielni oraz podłużną pieczęć (Szewska Spółdzielnia Ogniwo w Prudniku). Rzeczy te znajdowały się w skórzanej teczce i ukradziono je kierownikowi podczas jazdy tramwajem w Chorzowie.

Szewska Spółdzielnia Pracy „Ogniwo" Prudnik, ul Batorego 4.

161/1200

Druga Spółdzielnia Mieszkaniowo-Budowlana Urzędników Najwyższej Izby Kontr li Państwowej przystępując do uporządkowania rejestru członków, oraz właściwego ujęcia wzajemnych rozrachunków z członkami, a w szczególności z tytułu wkładów budowlanych, wzywa członków Spółdzielni względnie uprawnionych spodkobierców do zgłaszania się w biurze Spółdzielni w Warszawie, ul Fałata 6 w terminie do dnia 1 października 1950 r. Po upływie tego terminu Spółdzielnia wykreśli niezgłaszających się z rejestru członków, z zachowaniem przepisów statutu i odpowiedzialności formalno - prawnych odnośnie praw majątkowych osób nieobecnych i nieznanych z miejsca pobytu.

163/1202

Prenumerata roczna zł 1.200.—, numer pojedyńczy zł 100 — Konto PKO W-wa 1-7560 „Monitor Spółdzielczy"
Adres Redakcji: Warszawa, Nowy Świat 53, tel. 713-88. Adres Administracji: Warszawa, Bielańska 18. tel. 808-10.
Redaguje Komitet. Wydawca: Centralny Związek Spółdzielczy.

Druk PWZG W-wa, Tamka 3. 13.500. Zam. 3154. B-118466.